

Izdanje za učitelje

IV tromesečje 2014.

Poslanica apostola Jakova

1. biblijska doktrina **Jakov, brat Gospodnji**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 1,17-19.

Učenici će:

Saznati: Upoznaće se sa istorijskim prilikama, životom i verom rane Hrišćanske crkve.

Osetiti: Doživeće nadu, znajući da Bog može njihovu slabost da pretvori u snagu i da, kao u Jakovljevom iskustvu, vera zameni sumnju.

Činiti: Odlučiće da slede Božja uputstva o tome kako da žive hrišćanskim životom.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Ko je bio Jakov, Isusov brat?

A. Kako su se Jakov i ostala braća odnosila prema Isusu u vreme Njegove ovozemaljske službe?

B. Kada je Jakov poverovao u Isusa i koju je službu obavljao u ranoj Crkvi?

II Osetiti: Mir nasuprot kognitivnoj disonanci, saznavnom neskladu

A. Zašto neki roditelji kažu svojoj deci: „Čini kako ti kažem, a ne kako ja činim“? Koja je razlika između onoga što verujemo i činimo?

B. Kakva dela činite u svom hrišćanskom životu i kako se osećate kada su vaša vera i dela usaglašena? Kako se osećate kada nisu?

III Činiti: Usaglasiti veru i dela

A. Kako vaše vera može biti potpuna? Zašto je važno da usaglasite veru i dela?

B. Ispitajte lične pobude kada su u pitanju vaša dela. Da li ona proističu iz vere? Ako ne, šta treba da promenite?

Zaključak: Napisana više od jedne decenije posle Hristovog vaskrsenja, Poslanica apostola Jakova daje uvid u život i rad rane hrišćanske crkve. Takođe, iskustvo Isusovog brata Jakova predstavlja odličan primer kako neverovanje prerasta u veru. Jakov je postao ugledni vođa u ranoj hrišćanskoj crkvi i u ovoj poslanici ukazuje na jedinstvo vere i dela, i objašnjava zašto je ono važno.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 1,5-7.

Ključno načelo duhovnog rasta: Preko Jakovljevog iskustva i njegove poslanice saznajemo da se prava vera otkriva u životu i karakteru vernika.

Samo za učitelje: Kada počnemo proučavanje Poslanice apostola Jakova, neki članovi razreda mogu steći utisak da su dela stavljena iznad vere. Međutim, kao što ćemo videti u pouci za ovo tromesečje, Jakov na divan način spaja veru i dela, otkrivajući šta Isus može da učini u životu onih koji Ga vole i žele da Ga slede. Kao Isusov najstariji brat (vidi: Matej 13,55) i neko ko nije bio vernik od samog početka, Jakov svojim iskustvom predstavlja snažan primer kako se menja život osobe koja se preda Hristu.

Uvodna aktivnost: Kada je Rimsko carstvo pre dve hiljade godina vladalo Zapadnim svetom, pretendenata na jevrejski presto, bezumnika i lažnih mesija, bilo je mnogo. Simon iz Pereje (poznat i kao „Josifov sin“), nekadašnji rob Iroda Velikog, pobunio se u želji da postane car. Pre nego što je bio uhvaćen i ubijen, uspeo je da zapali i opljačka palatu. Atrong, visok, snažan pastir, poveo je uspešnu pobunu protiv Iroda Arhelaja i Rimljana. Iako je tvrdio da je Mesija, Atrong je bio surov i prema Rimljanima i prema Jevrejima. Zatim, Juda iz Galileje propovedao je da je samo Bog izrailjski vladar. Pružio je snažan otpor plaćanju poreza Rimljanima, tvrdeći da Jevreji ne treba to da čine. Josif, poznati jevrejski istoričar, povezao je ovu grupu ljudi sa zelotima i okrivio ih za veliku jevrejsku pobunu koja je dovela do razaranja Irodovog hrama (poznatog i kao „Drugi hram“). Juda Galilejac spominje se u Delima apostolskim kao neuspeli mesijanski vođa (vidi: Dela 5,37).

Razmislite o ovome: S obzirom na verske i političke prilike tog vremena, nije neobično što su neki bili nepoverljivi prema Isusovoj tvrdnji da je Božji Sin. Čak i Njegova braća, među kojima je bio i Jakov, nisu odmah prihvatili Njegovu mesijansku ulogu. Iako su poznavali Isusa još kao dete i posmatrali Njegovo odrastanje, njegova braća nisu shvatala zašto odbija da se povinuje očekivanjima izrailjskih verskih vođa i često su Mu se podsmevala (vidi: Marko 3,31; Jovan 7,1-5). Uprkos bliskoj zajednici sa Isusom, i činjenici da su bili svedoci barem jednog od Njegovih čuda (vidi: Jovan 2,11.12), zašto ga Jakov i ostala braća nisu prihvatila kao Mesiju za vreme Njegove ovozemaljske službe? Zašto videti ne znači uvek i verovati?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Možda smatramo da je bila velika prednost imati Isusa za brata. Međutim, uprkos tome što je Jakov bio u prilici da prati Isusov život u Njegovim ranim godinama, kao i u vreme Njegove službe, očigledno mu nije bilo lakše da poveruje u Isusa nego što je bilo ostalima. Bilo mu je možda i teže. Isus je rekao. „Nigdje nije prorok bez časti do na postojbini svojoj i u rodu i u domu svome.“ (Marko 6,4) Do trenutka kada se Isus vazneo na nebo, Jakov i ostala braća, uključujući i Judu, bili su ubrojani u vernike (Dela 1,14). Juda je, kao i Jakov, napisao jednu novozavetnu poslanicu (Juda 1; uporedi sa: Marko 6,3). Naglasite u svom razredu činjenicu da, iako smo dve hiljade godina udaljeni od događaja iz Isusovog vremena, Bog može da nas menja kao što je promenio život Njegove braće.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Pavle i Jakov

(Podsetite se u razredu tekstova iz Galatima poslanice 5,6; 6,15)

Dok proučavamo ovu poslanicu važno je da imamo na umu da Jakov piše o tome kako živeti kao hrišćanin, ne kako postati hrišćanin. Njegova poslanica se po tome razlikuje od Pavlovih, naročito

Rimljanima i Galatima poslanice, koje se više bave time kako se spasavamo. To je najverovatnije objašnjenje zašto Jakov govori o važnosti dela, ali za razliku od Pavla, nikad ne spominje „dela zakona“ (vidi: Rimljanima 3,20.28; Galatima 2,16; 3,2.5.10).

Zahvaljujući otkriću svitaka s Mrtvog mora znamo da se izraz „dela zakona“ odnosio na posebna dela po kojima su se „pravi“ Jevreji razlikovali od neznabožaca. [Martin G. Abeg Jr., „4QMMT, Paul, and ‘Works of the Law’” in *The Bible at Qumran: Text, Shape, and Interpretation* (ed. Peter W. Flint; Studies in the Dead Sea Scrolls and Related Literature; Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2001), 2013-16. James D. G. Dan, „4QMMT and Galatians,” *New Testament Studies*, vol. 43 (Cambridge University Press, 1997), str. 147-153]

Za Jevreja tog vremena najvažnije od tih dela bilo je obrezanje. Neki hrišćani su tvrdili da neznabošci koji žele da se spasu moraju prvo da se podvrgnu obrezanju (Dela 15,1.5). Naravno, Crkva je na Saboru održanom u Jerusalimu proučavanjem Svetog pisma uz molitvu, svedočanstvima o delovanju Svetog Duha, pažljivim razmatranjem spornih pitanja došla do jasnijih shvatanja – krštenje uronjavanjem zamenjuje obrezanje kao simbol spasenja. Zato apostol Pavle može da kaže: „Obrezanje je ništa, i neobrezanje je ništa; nego držanje zapovijesti Božijih.“ (Galatima 6,15; 1. Korinćanima 7,19; vidi, takođe: Galatima 5,6)

Razmislite o ovome: Zapazite da se i Pavle (Rimljanima 2,28.29; Filibljanima 3,2.3) i Jakov (1,26.27; 3,15-18) bave pitanjem šta znači biti iskreni vernik. Pomozite članovima razreda da shvate sličnosti i razlike u njihovim objašnjenjima. Razgovarajte o tome zašto postoje razlike.

II Jakov o hrišćanskom životu

(Podsetite se u razredu tekstova iz Poslanice apostola Jakova 1,6-15; 3,1-12; 4,7)

Poslanicu apostola Jakova možemo čitati kao praktični priručnik o tome kako živeti hrišćanskim životom. U njoj se govori kako da se suočimo sa sumnjom i iskušenjem (1,6-15). Opisuje kakav stav treba da imamo prema bogatima i siromašnima (2,1-7.14-17). Poučava nas o važnosti da kontrolišemo reči (3,1-12) i kako uspešno da se molimo (4,2.3; 5,15-18). Takođe, nalazimo mnoge mudre savete: „Neka bude svaki čovjek brz čuti, a spor govoriti i spor srditi se“ (1,19); „A koja je premudrost odozgo ona je najpre čista... bez hatera, i nelicemjerna.“ (3,17); „Gospod suproti se ponositima, a poniženima daje blagodat.“ (4,6); „Pokorite se, dakle, Bogu, a protivite se đavolu, i pobeći će od vas.“ (4,7)

Razmislite o ovome: Jedna od najvažnijih ideja u Jakovljevoj poslanici jeste da naša dela treba da budu u skladu sa našim rečima. Uporedite to sa onim što Isus kaže u Jevanđelju po Mateju 7,21. i Marku 3,31-35. Šta je prema Isusovim rečima pokazatelj da osoba pripada Njegovoj duhovnoj „porodici“? Ukažite članovima razreda na stihove iz Poslanice apostola Jakova koji objašnjavaju ovu važnu istinu (vidi: Jakov 2,14.18.19).

1. Navedite razloge zašto mislite da je Jakovu bilo lako ili teško da bude Isusov brat. Šta mislite šta bi vam Isus rekao o vašem odnosu sa članovima porodice, i zašto?
2. Da li je vera neophodna da bismo shvatili i prihvatili nadahnutu Reč, ili je obrnuto? Obrazložite svoj odgovor. Vidi: Rimljanima 10,17; 1. Korinćanima 2,13, Jakov 1,18; 1. Petrova 1,23.

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Primena je veoma važan deo pouke. Učenici treba ne samo da shvate osnovna pitanja, već da stečeno znanje primene u svom ličnom životu. Tako se, uz delovanje Svetog Duha, vera pretvara u dela. Zamolite razred da razmisle kako se vera (ili njen nedostatak) otkriva u životu i karakteru pojedinca.

Za razmišljanje:

Šta mislite o Isusovom životu, učenjima i vrednostima?

Za primenu:

Da li su vaša dela u skladu sa vašim verovanjima i vrednostima? Ako nisu, zapitajte se sledeće: Kako mogu da ih uskladim, menjanjem svojih uverenja i vrednosti ili menjanjem dela? Kako nam Hristos daje silu da se promenimo?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: U ovoj pouci smo naglasili da a) moguće je da od nevernika postanemo vernici i prihvatimo Isusa za svog Spasitelja; b) važno je da vera i dela budu u skladu; važno je da budemo i „slušači“ i „tvorci“ Reči. Sledeća aktivnost osmišljena je da pomogne članovima razreda u procenjivanju svoje vere, verovanja, vrednosti i dela. Naglasite važnost odvajanja kvalitetnog vremena za ovu aktivnost i traženja mudrosti i vođstva od Boga da to primene u svom životu.

Aktivnost: U toku sledeće sedmice uzmite veliki list papira, okrenite ga horizontalno, i nacrtajte tabelu sa četiri kolone. Na vrhu kolona napišite sledeće: verovanja, vrednosti, uloge, dela. Navedite vaša osnovna verovanja i vrednosti u prve dve kolone. Zatim navedite različite uloge koje imate u životu, kao pojedinac, adventistički hrišćanin, član Subotne škole, bračni drug, roditelj, staratelj itd. Na kraju, navedite šta sve činite u skladu sa ulogom koju imate i uporedite kako se ta dela slažu sa vašim verovanjima i vrednostima. U kojim područjima je potrebna bolja usklađenost? Tražite od Boga mudrost (vidi: Jakov 1,5.6) i pomoć (Filibljanima 4,13) da biste učinili određene promene.

2. biblijska doktrina **Usavršavanje naše vere**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jevrejima 12,2.

Učenici će:

Saznati: 1) Shvatiće da je Isus Svršitelj naše vere; 2) prepoznaće da su iskušenja oruđa koja jačaju veru; 3) shvatiće da se prava mudrost više odnosi na to kako živimo nego šta znamo.

Osetiti: Doživeće radost i zadovoljstvo koji proističu iz poverenja u Boga, primanja Njegove mudrosti i sticanja duhovne zrelosti.

Činiti: Odlučiće da svoj pogled uprave ka Isusu, usredsređujući se na ono što je večno, a ne ono što je prolazno.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Shvatiti kako Isus usavršava našu veru

A. Šta je vera? Kako iskušenja izgrađuju i jačaju veru? Zašto nam je rečeno da se radujemo u nevoljama? Kako je to moguće?

B. Kakav je odnos između vere, mudrosti i duhovne zrelosti? Kako ih stičemo?

C. Bilo da smo bogati ili siromašni, zašto je važno kako se odnosimo prema novcu? U kom smislu ovozemaljsko bogatstvo može biti opasno?

II Osetiti: Doživljavanje istinske, trajne radosti

A. Na koji način mudrost i duhovna zrelost doprinose istinskoj, trajnoj radosti?

B. Kakva osećanja doživite kada znate da je vaša zajednica sa Bogom dobra?

III Činiti: Usredsređivanje na ono što je večno

A. Da li vam je lakše da verujete u ono što možete da zapazite svojim čulima? Zašto jeste i zašto nije?

B. Na koje načine možemo da se usredsredimo na ono što je večno, pre nego na prolazna zadovoljstva i patnje ovoga sveta?

Zaključak: Apostol Jakov ukazuje da je Isus Svršitelj naše vere i objašnjava kako Bog koristi iskušenja da ojača i pročisti našu veru. Iskušenja nas uče strpljenju i istrajnosti, vode nas ka mudrosti i duhovnoj zrelosti. Jakov, takođe, naglašava da se prava mudrost otkriva u „dobrom vladanju“ i krotosti. Podseća nas da sumnja vodi nepostojanosti i da veru moramo negovati da bi bila živa i da bi rasla. Na kraju nas podseća da se ne oslanjamo na ovozemaljsko bogatstvo, već da pokažemo duh ljubaznosti i velikodušnosti.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jevrejima 12,1.2.

Ključno načelo duhovnog rasta: Dok držimo pogled upravljen prema Isusu, Svršitelju naše vere, prepoznamo iskušenja kao oruđa koja Bog koristi da ojača i pročisti našu veru.

Samo za učitelje: Neki ljudi su zbunjeni kada čuju reči *savršen* i *savršenstvo*. Niko osim Isusa nije savršen, zar ne? Međutim, koliko je divno znati da je Isus „Načelnik i Svršitelj naše vere“ (Jevrejima 12,2). Usredsredite se u svom razredu na ovo obećanje i njegovu praktičnu primenu. Šta znači imati savršenu veru i kako se to postiže?

Uvodna aktivnost: Dejvid i Nensi Gutri, kao i svi budući roditelji, radosno su očekivali rođenje svog deteta. Međutim, kada se rodila mala Houp, veoma rano je uočeno da nešto nije u redu. Novorođenče je imalo teškoća sa gutanjem i deformitet stopala. Testovi su pokazali da Houp boluje od Zelvegerovog sindroma, bolesti koja „uništava osnovne ćelijske organele, peroksizome. Novorođenčad sa ovim sindromom imaju ozbiljno oštećenje mozga, često su slepa i gluva, i ne mogu oralnim putem da unose hranu.“ (David Van Biema, *Modern-Day Job: When God hides His face*) Budući da je Zelvegerov sindrom neizlečiv, Houp je živela samo 199 dana.

Mogućnost da je neko nosilac gena Zelvegerovog sindroma je 1:160. I David i Nensi su saznali da su nosioci tog gena. Mogućnost da se dva nosioca gena sretnu i imaju dete koje će patiti od tog sindroma je 1:100 000.

Dejvid se posle ovog bolnog iskustva odlučio za vazektomiju. Mogućnost da žena ostane u drugom stanju nakon što se njen suprug podvrgne tom zahvatu je 1:2000. Godinu i po dana kasnije Nensi je ponovo ostala u drugom stanju. Testovima je utvrđena strašna vest – beba ima Zelvegerov sindrom. Pre svog prvog rođendana deliće sudbinu svoje sestre Houp.

„Ako sam doživela tako veliku patnju“, kaže Nensi, „mislim da Bog želi nešto važno da učini u mom životu, ili u mom srcu.“

Razmišljajući o Jovu, Nensi je shvatila da je on stekao novu, veoma blisku zajednicu sa Bogom, koju ne bi ostvario bez boli i tuge.

„U najtežim danima u životu doživljavamo natprirodnu snagu i mir. Često ne vidimo skrivene Božje namere. Međutim, možemo biti odlučni u nameri da budemo verni i da u tami idemo prema Njemu.“ (David Van Biema, *Modern-Day Job: When God hides His face*)

Razmislite o ovome: U prethodnoj priči Nensi kaže da je Jov stekao novu, veoma blisku zajednicu sa Bogom, koju ne bi ostvario da nije doživio bol i patnju. Šta vi mislite o tome? Da li je moguće imati snažnu, blisku zajednicu sa Bogom ako ne doživimo boli i patnje? Zašto?

2. KORAK - ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Ono što je značajno za nas kao adventističke hrišćane jeste da apostol Jakov povezuje mudrost sa probama i nevoljama sa kojima će se Božji narod suočiti na kraju vremena. Tu mudrost „poseduje pravedni ostatak. Ona ih osposobljava da se odupru i podnesu probe poslednjeg vremena.“ (Piter H. Dejvids, *The Epistle of James: A Commentary on the Greek Text*; Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1982, str. 71.72) Ova vrsta mudrosti, prema apostolu Jakovu, jeste dar koji dobijamo verom. Ona je postojana u probama, i ako je tražimo s verom, primi ćemo je (Marko 11,24). Pokažite razredu kako su ove teme koje pronalazimo u Poslanici apostola Jakova slične opisu ostatka u Otkrivenju 14,12, u kome se govori o „strpljenju svetijeh“, onima koji imaju „vjeru Isusovu“ i nadaju se Njegovom dolasku (vidi: Otkrivenje 14,14-16). Naglasite da je Isus Svršitelj naše vere (Jevrejima 12,2) i

da to čini na različite načine, među kojima su i nevolje i druga iskustva koja nam pomažu da gradimo svoju veru, i koja nas uče mudrosti, usmeravajući nas na ono što je večno, a ne prolazno.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Tolika gomila svedoka

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevrejima poslanice 11. poglavlja)

Avelj je po cenu života sledio Božja uputstva u vezi sa vrstom žrtve koju treba da prinese. Enoh je živeo u tako bliskoj zajednici sa Bogom da je bio živ prenesen na nebo. Noje je stajao sam naspram sumnjičavog sveta kome se bližilo uništenje. Avram je napustio svoj dom i zemlju zbog bolje zemlje koju mu je Bog obećao. Sara je verovala da će Bog održati svoje obećanje i da će dobiti sina, iako je to fizički bilo nemoguće. Svi ovi ljudi, kao i ostali spomenuti u Jevrejima poslanici 11. poglavlju, svoju veru i poverenje gradili su na Božjoj reči i obećanjima iako ih možda nisu potpuno razumeli i nisu doživeli da vide njihovo potpuno ispunjenje. Ovi junaci bili su poput „vernog ostatka“ – usamljeni naspram velikog mnoštva koje je drugačije razmišljalo. Naročito je Enoh živeo u vreme kada je zlo bilo jako rašireno; ipak, „bio je neokaljan gresima toga vremena u kome je živeo. Tako i mi možemo ostati čisti i neiskvareni.“ (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, vol. 2, str. 122)

Razmislite o ovome: Koji junak vere iz Jevrejima poslanice 11. poglavlja za vas predstavlja najznačajniji primer vere i zašto?

- Kako biste objasnili razliku između prave i lažne vere? Zapazite tekst u Jevrejima 11,3.6. i navod iz knjige *Evandeoski radnici*: „Vera se hvata za Božja obećanja i donosi plod poslušnosti. Nagađanje se takođe hvata za obećanja, ali se služi njima isto onako kao što se sotona služio, da opravda prestup... Ako se traži naklonost Neba bez usaglašavanja sa uslovima pod kojim je milost garantovana – to nije vera. Istinska vera ima svoj temelj u obećanjima i propisima Pisma.“ (Elen Vajt, *Evandeoski radnici*, str. 260. original)

- Na šta određeno ta „gomila svjedoka“ treba da nas podstakne? (Vidi: Jevrejima 11,13-16; 12,1)

II Gledajući na Isusa od početka do kraja

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevrejima 12,1-4)

Isus je nazvan „Načelnikom i Svršiteljem“ naše vere (Jevrejima 12,2). Vera je dar, i to je razlog zašto je Isus njen načelnik. Reč prevedena kao „načelnik“ je *archēgos*, i u Novom zavetu odnosi se samo na Isusa. On je „Načelnik života“ (Dela 3,15) i Poglavar spasenja (Jevrejima 2,10). Reč *archēgos* se u Jevrejima poslanici posebno odnosi na Isusovo delo pripremanja puta spasenja koji vernici treba da slede. Slušanjem Njegove reči (Rimljanima 10,17) i pronalaženjem spasenja u Njemu rađa se vera. On je, takođe, Svršitelj naše vere, zato što samo Onaj koji je uzeo na Sebe ljudsku prirodu (Jevrejima 2,14-18) i bio iskušan kao i mi, a da nikada nije sagrešio (Jevrejima 4,15.16), može dati snagu da budemo poslušni i naučiti nas kako da se odupremo iskušenju. Proučavanjem Njegovom života i pomnim razmišljanjem o tome kako se ophodio prema drugima, naročito onima koji su Mu se suprotstavljali, naša vera raste. „Čak ni u mislima nije popuštao iskušenju. Tako možemo i mi... Dok god smo verom sjedinjeni sa Njim, greh više nema vlasti nad nama. Bog seže rukom vere u nama, da bi je upravio da se čvrsto uhvati za Hristovo božanstvo, da bismo mogli dostići savršenstvo karaktera.“ (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 123. original)

Razmislite o ovome: Zašto je za ostatak upravo pred Isusov dolazak rečeno da drži Božje zapovesti i „vjeru Isusovu“ (Otkrivenje 14,12)? Kako su ova dva elementa povezana?

- Koliko podudarnosti možete pronaći između Enoha i onih koji će živi dočekati Isusa? (Vidi: Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 86-89. original)

- Pročitajte ponovo tekst iz Poslanice apostola Jakova 1,2-4. u svetlosti teksta iz Otkrivenja 14,12. Kakav odnos postoji između odupiranja iskušenju, strpljivog podnošenja nevolja i razvoja karaktera?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: U ovoj pouci jasno je ukazano na put vere: držeći pogled upravljen prema Isusu, lakše je da se usredsredimo na večne stvarnosti, što nam pomaže da strpljivo podnosimo nevolje, jačajući i čisteći svoju veru. Ovo sa Neba dato strpljenje i vera, opisani u Jakovu 1,3.4. takođe su opisani u Otkrivenju 14,12: „Ovdje je trpljenje svetijeh, koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu.“ Kako nam ova činjenica pomaže da se radujemo, da „svaku radost imamo“, kada doživimo patnju u različitim nevoljama?

Pitanja za razmišljanje i primenu: U Bibliji je rečeno: „Mislite o onome što je gore, a ne što je na zemlji.“ (Kološanima 3,2). Jedan autor je izjavio: „Suprotno opšte prihvaćenom mišljenju, usmeravanje svojih misli prema onom što je nebesko nadahnjuje nas da činimo više dobra na zemlji.“ (Kit Krel, *Heavenly Minded and Earthly Good*, 1. Korinćanima 3,18-4,5)

Postavite sledeća pitanja u svom razredu:

- Šta znači usredsrediti se na „večne stvarnosti“ ili „usmeriti svoje misli na ono što je gore“? Kako to činimo dok živimo na zemlji?
- Šta su „večne stvarnosti“ i zašto treba da se usredsredimo na njih?
- Vera je dar, ali kako je primamo? (Vidi: Rimljanima 10,17)

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Aktivnost: Pozovite učenike da se uključe u jednu ili više sledećih aktivnosti:

1. Setite se neke pesme koja vam je pružila snagu i hrabrost u teškim životnim trenucima. Podelite je sa svojim razredom ili napravite lepo ukrašen poster sa rečima te pesme.
2. Pronađite jednu ili više fotografija koje su snimljene u vreme kako ste imali posebno blisku zajednicu sa Bogom. Pokažite fotografiju u razredu i ispričajte iskustvo koje ste tada doživeli nekome kome je potrebno ohrabrenje.

3. biblijska doktrina **Podneti iskušenje**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 1,21.22.

Učenici će:

Saznati: 1) Shvatiće da niko nije toliko grešan da je beznadežan slučaj u Božjim očima. 2) Uvideće kako Bog koristi „mač“ svoje Reči (Efescima 6,17) da bi omogućio „da pobegnemo“ (1. Korinćanima 10,14) od greha.

Osetiti: Ceniće i negovati ljubav prema Bogu i Njegovoj reči.

Činiti: Odlučiće da primene Božju reč u svom životu čitajući Sveto pismo, učeći stihove napamet i koristeći ih da odbace iskušenje.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Shvatiti kakvu nadu i silu Isus nudi

- A. Koja je razlika između činjenice da nama upravlja greh i da nama upravlja Hristos i Njegova pravda?
- B. Šta je „mač duhovni“ i kako ga uspešno možemo koristiti u borbi protiv iskušenja?

II Osetiti: Ceniti i negovati ljubav prema Božjoj reči

- A. Zašto je mnogima lakše da provedu sat vremena gledajući televizor ili koristeći Internet nego da provedu sat vremena čitajući Bibliju?
- B. Kako možemo negovati ljubav prema Božjoj reči u svom srcu i srcima drugih?

III Činiti: Oštriti duhovni mač

- A. Budući da se iskušenja često pojave brzo i neočekivano, kako odmah možemo biti spremni da im se uspešno odupremo?
- B. Koja je prednost u tome da svakoga dana provodimo kvalitetno vreme sa Bogom i Njegovom rečju?

Zaključak: Bog nam daje sve što je potrebno da se oslobodimo ropstva grehu. Najsnažnije oruđe koje nam daje jeste „duhovni mač“, koji je Njegova reč. On nas poziva da taj mač uvek održavamo oštrim i spremnim, zatvarajući Njegovu reč u srce kako Mu ne bismo grešili (Psalam 119,11).

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 1,21.22.

Ključno načelo duhovnog rasta: Niko nije toliko grešan da za njega nema nade. Naš „Otac svetlosti“ je veći od naše sklonosti zlu, i uz Njegovu pomoć i Njegovu usađenu Reč, možemo ostvariti pobedu.

Samo za učitelje: Mnogi ljudi se na ovom svetu osećaju beznadežno, bespomoćno, i poput pijuna u okrutnoj životnoj igri. Čak i hrišćani mogu pasti u očajanje kada osete da njihov duhovni život ne napreduje i kada dožive poraz pod naletom talasa iskušenja. Radosna vest je da nas Bog ne ostavlja da se utopimo u moru greha. On je obezbedio čamce za spasavanje svima koji su spremni da ih upotrebe.

Ukažite članovima svoga razreda na silu Božjih obećanja u svakodnevnom životu. Ohrabrite učenike da utisnu ta obećanja u svoje srce da bi izvojevali pobjedu nad iskušenjima.

Uvodna aktivnost/razgovor: Novčić po stihu – tako se Berijeva majka dogovorila sa njim i njegovim bratom. Za svaki naučen biblijski stih bili su za pet centi bliži svom cilju da kupe čokoladicu ili bombone. Da bi brže ostvarili svoj cilj, dečaci su listali Bibliju u potrazi za najkraćim biblijskim stihovima! Međutim, jednoga dana učenje biblijskih stihova napamet postalo je nešto više od načina da se kupe slatkiši.

„Kada sam imao 13 godina“, seća se Beri, „naučio sam stih iz Priča Solomunovih 1,10: ‘Sine moj, ako bi te mamili grješnici, ne pristaj.’ Dva mladića iz mog susedstva toga dana su me pozvala da im pomognem da se osvete jednoj osobi. Osetio sam kako stih zapisan u pričama Solomunovim 1,10. snažno odjekuje u mom srcu i vođen snagom tog stiha odbio sam da pođem sa njima.“

„Oni nisu samo uzvratili toj osobi, već su izvršili ubistvo“, rekao je Beri. „Osuđeni su na doživotnu zatvorsku kaznu. Jedan od mladića, zapravo onaj koji me je pozvao da pođem sa njima, izjavio je: ‘Nisam ja to učinio, već onaj drugi mladić.’ Međutim, to nije bilo važno. Obojica su dobila doživotnu zatvorsku kaznu. To znači, da sam ja pošao sa njima, čak i da sam samo stajao sa strane i navodio biblijske stihove, dobio bih istu kaznu.“ (Beri Blek, navod iz „Senate chaplain Barry Black speaks at Christ Church of Oak Brook“, Arkadia Kust, 23. juli 2012. godine, *The Doings Weekly, a Chicago Sun-Times*, <http://burridge.suntimes.com/news/13950434-418/senate-chaplain-berry-black-speaks-at-christ-church-of-oak-brook.html>)

Zahvaljujući sili biblijskog stiha i Berijeve odlučnosti da ga primeni u svom životu, izbegao je mogućnost da provede svoj život iza rešetaka. Sada služi kao šezdeset drugi kapelan u američkom senatu.

Razmislite o ovome: Zamislite šta je moglo da se dogodi da Beri Blek nije napamet učio biblijske stihove ili da ih je zanemario onog dana kada je bio pozvan da se uključi u osvetu. Koliko bi njegov život bio drugačiji? Šta ste pročitali u Bibliji što vam je pomoglo upravo toga dana kada ste taj stih pročitali ili ga naučili napamet?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu usredsređuje se na silu greha koja je u nama i kako da joj se odupremo.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Ključ pobjede nad grehom

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 1,13-16)

U Poslanici apostola Jakova 1,14.15. čitamo da svakoga kušaju grešne, zle želje, da negovanje tih želja rađa greh, i na kraju učinjen greh rađa smrt. Telesno srce želi da pronađe način da nastavi da greši i da bude spaseno. Međutim, Bog kaže: „Srce je prijeverno više svega i opako; ko će ga poznati?“ (Jeremija 17,9), i „Ne varajte se“ (Jakov 1,16). Jakov na sreću ovu mračnu sliku nastavlja radosnom vešću u 17. i 18. stihu, u kojima opisuje najbolji dar od svih – ponovno rođenje „rečju istine“. Kao i prilikom prvog stvaranja (Psalam 33,6.9), novorođenje je posledica delovanja Božje reči (uporedi: Rimljanima 10,17; 2. Korinćanima 4,6). Nadahnutu reč („Pismo od Boga dano“, 2. Timotiju 3,16) ima jedinstvenu sposobnost da udahne duhovni život u one čija su srca spremna da prime dar. Biblija je Božja otkrivena istina. Isus je

rekao: „Osveti ih istinom svojom: Riječ je Tvoja istina.“ (Jovan 17,17) Sotona želi da prekine našu povezanost sa nebom navodeći nas da sumnjamo u Bibliju i čineći njena učenja nejasnim, kao što je učinio u razgovoru sa Evom u Edemskom vrtu (vidi: 1. Mojsijeva 3,1-5).

Razmislite o ovome: Zamolite učenike da razmisle o ličnom iskustvu, a onda im postavite sledeće pitanje: Kada ste se osećali slabima, a kada jakim u borbi sa iskušenjem, i šta je stvorilo tu razliku?

- Koliko vremena provodite u proučavanju Božje reči, a koliko u gledanju televizije i korišćenju Interneta? Kako to utiče na vaše iskustvo opisano u prethodnom pitanju?

„navod“ (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, vol. 5, str. 472)

Za razgovor:

- Šta je haljina Hristove pravednosti iz prethodnog navoda?

- U svetlosti ovih reči i tekstova kao što je Matej 24,24, koliko je važno naše svedočenje u privođenju evanđeoskog rada kraju?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Ako se oslanjamo samo na svoju snagu, potpuno smo bespomoćni u borbi sa grehom i iskušenjima koja svakoga dana dolaze na nas. Međutim, na sreću nismo sami u toj borbi. Bog nas je opremio za bitku, naoružavši nas „mačem duhovnijem koji je riječ Božija“ (Efescima 6,17). Naglasite razredu važnost primenjivanja ove pouke u ličnom životu.

Aktivnost: Iskušenje se ne javlja u obliku pisanog poziva, već često dolazi bez upozorenja, ne dajući nam vremena da razmislimo pre nego što odgovorimo na njega. Zato učenje biblijskih stihova može da bude moćno oruđe, dajući nam spreman odgovor kojim možemo brzo da odbacimo sotonina iskušenja. „U srce svoje zatvorio sam riječ Tvoju, da Ti ne griješim“, zapisao je psalmista u Psalmu 119,11.

Nekim ljudima je lako da nauče biblijske stihove napamet, nekima ne. Ono što vam može pomoći jeste zapisivanje stihova koje želite na naučiti. Što više puta zapišete stih ili ga izgovorite naglas, brže ćete ga zapamtiti. Čitava poglavlja, čak i knjige mogu se zapamtiti na ovakav način.

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Ovo je prilika za članove vašeg razreda da pokažu svoju kreativnost. Mogućnosti za ovu aktivnost su beskonačne – i kreću se od upotrebe dobrih grafičkih programa na kompjuteru do ručno napravljenih albuma. To je, takođe, aktivnost u kojoj članovi razreda mogu da uživaju sa mlađim ili starijim članovima svoje porodice. Ohrabrite članove razreda da ne naprave samo jednu knjigu za sebe, već još jednu koju će nekome pokloniti.

Aktivnost: Napravite ličnu knjigu obećanja, ispunjenu tekstovima iz Svetog pisma koji vam posebno znače i pomažu u iskušenjima. Budite kreativni i ukasite knjigu slikama i ilustracijama. Pored svoje lične knjige, možda ćete poželeti da napravite još jednu knjigu obećanja koju ćete pokloniti nekome kao poseban dar. U ovoj aktivnosti možete uživati sa drugim članovima svoje porodice ili grupom prijatelja. Bilo da ručno pravite knjigu ili koristite grafičke programe na kompjuteru, napravite je posebnim izvorom nadahnuća kako biste stalno iznova uživali u njoj.

Druga mogućnost je da obeležite određene tekstove u Bibliji, da podvučete omiljena obećanja nade i ohrabrenja. Neka vam bude pri ruci da biste ojačali svoju veru u vreme iskušenja ili je poklonite kao dar ohrabrenja nekome ko prolazi kroz poteškoće.

Ako niste u mogućnosti da ispunite prethodne aktivnosti, naučite pesme koje su napisane prema biblijskim stihovima. Molite se za priliku da putem muzike delite svoje omiljene tekstove sa onima sa kojima dolazite u dodir.

4. biblijska doktrina **Biti i činiti**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 1,25.

Učenici će:

Saznati: 1) Shvatiće da se koren iskušenja nalazi u njihovim grešnim željama. 2) Uvideće da su Božji putevi bolji od njihovih. 3) Priznaće da je u svojoj sili nemoguće odupreti se iskušenju, ali da je sa Bogom sve moguće.

Osetiti: Doživeće silu u pobeđivanju iskušenja, koju Bog omogućuje preko svoga Duha i svoje Reči, Biblije.

Činiti: Odlučiće da odbace starog grešnog čoveka i postanu nove osobe u Hristu.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Prepoznavanje pravog problema

A. Da li vas kuša ono što vas ne privlači? Zašto da ili zašto ne?

B. Kako možemo biti sigurni da je bolje da sledimo Božji put nego lične urođene želje?

II Osetiti: Odupreti se uticaju greha

A. Da li je lakše pasti u iskušenje kada ste sami ili kada ste sa nekim? Zašto?

B. Opišite svoja osećanja kada uz Božju pomoć uspete da se oduprete iskušenju koje vas je u prošlosti nadvladalo.

III Činiti: Odbacite starog čoveka, obucite se u novog

A. Da li je neko koga poznajete doživeo pozitivnu promenu u duhovnom životu? Kako je došlo do te promene? Šta je sada drugačije?

B. Kako možemo odbaciti svoje stare puteve i postati novi ljudi u Hristu? Šta možemo da učinimo da osiguramo trajnu promenu u životu?

Zaključak: Oni koji su spaseni milošću biće tvorci Božje reči, zato što su se verom potpuno oslonili na Boga. Koren iskušenja leži u našim grešnim željama, ali Božja reč je moćno oružje u borbi protiv greha. Sotona se trudi da greh učini privlačnim, ali kada se u potpunosti predamo Bogu, prihvat ćemo da su Njegovi putevi najbolji i postaćemo novi ljudi u Njemu.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 1,25.

Ključno načelo duhovnog rasta: Oni koji su spaseni milošću biće tvorci Božje reči, zato što su se verom potpuno oslonili na Boga.

Samo za učitelje: Ove sedmice proučavaćemo zašto su Božji putevi uvek najbolji i zašto biti „tvorac“ Božje reči donosi mnoge blagoslove. Potrebno je naglasiti: **1) prepoznati da iskušenja potiču iz naših**

grešnih želja i 2) priznati da je nemoguće odupreti se iskušenju u svojoj sili, ali sa Bogom sve je moguće.

Uvodna aktivnost/razgovor: Nedelja, 22. juli 2012. godine, bio je važan dan za Alisiju Trot. Dvadesetosmogodišnja devojka, koja je radila kao profesor na Univerzitetu Sadrn Mejn, mesecima i godinama trenirala je za čuveni sportski događaj, triatlon *Čovek od čelika*, koji se održavao u Lejk Plesidu u SAD.

Sportisti širom SAD u iscrpljujućoj trci stavljaju na probu svoju brzinu i izdržljivost, plivanjem 3,8 km u hladnoj vodi jezera Miror, zatim u zahtevnoj 180 km dugoj biciklističkoj trci u Adirondak planinama, i trčanjem 42 km kroz planinu i oko jezera.

Alisija je oko sedam časova ujutru zakoračila u jezero Miror. Zajedno sa drugim učesnicama nadala se da će se kvalifikovati za takmičenje na svetskom prvenstvu u triatlonu *Čovek od čelika*, koje je trebalo da se održi u gradu Kona, na Havajima.

„Možda je ovo najbolji dan u vašem životu!“ čulo se u najavi. Čuo se pucanj za početak trke i više od tri hiljade sportista ustalalo je vodu jezera Miror.

Jedanaest časova, četrdeset sedam minuta i dvadeset osam sekundi kasnije Alisija je stigla na cilj. Osvojivši treće mesto u svojoj uzrasnoj kategoriji, kvalifikovala se za svetsko prvenstvo u Koni!

Porodica i prijatelji prišli su Alisiji oduševljeni njenim uspehom i kvalifikacijama za svetsko prvenstvo. „Kada se održava *Čovek od čelika* u Koni?“ neko je upitao.

„Trinaestog oktobra“, čuo se odgovor.

Trinaesti oktobar? Alisijino snažno srce jače je zakucalo. Trinaesti oktobar 2012. godine bila je subota. Iako ništa nije rekla, Alisija je znala šta će učiniti. Neće ići u Konu.

Razmislite o ovome: Budući da smo spaseni milošću, da li je onda zaista problem da Alisija učestvuje na takmičenju u subotu? Zašto jeste ili zašto nije? Kakav odnos između vere, milosti i činjenice da smo tvorci Reči ovde postoji?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Prorok Jezekilj očigledno je bio poznat po svojoj rečitosti – u toj meri da se vest o njemu širila gradom. Ljudi su govorili svojim prijateljima i rođacima: „Molim vas, dođite, i čujte reč Gospodnju.“ Međutim, postojao je problem. Ne u vezi sa Jezekiljem, on je bio verni stražar koji je upozoravao Izrailj na strašnu nesreću koja će ih zadesiti ako ne promene svoje puteve (Jezekilj 33,1-11). Problem se nalazio u narodu. Bog je opisao to Jezekilju na sledeći način: „I gle, ti si im kao ljupka pjesma, kao čovjek lijepa glasa i koji dobro svira; slušaju riječi tvoje, ali ih ne izvršuju.“ (Jezekilj 33,32) Uprkos prorokovim opomenama, Jerusalem je bio razoren (21. stih). Narod je čuo upozorenje, ali je propustio da postupa u skladu sa tim. Njihovo iskustvo ističe koliko je važno ne samo da slušamo Gospodnju reč, već i da je izvršujemo. Isus je često upućivao reči opomene o slušanju, a ne izvršavanju Njegove reči (Matej 7,21-27; Luka 8,21; Jovan 13,17), koje su date i u drugim tekstovima u Novom zavetu (vidi: 1. Jovanova 3,18).

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Videti i činiti

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 1,22)

Apostol Jakov u svojoj poslanici 1,21. opisuje kako Božja reč, usađena u naše srce, može da nas spase. Ne spasavamo se sami, to je Božje delo koje On čini u nama preko svoje stvaralačke reči. Apostol Pavle se sa tim slaže (Rimljanima 10,17; 2. Korinćanima 4,6). O razlici između slušanja i izvršavanja Reči, o kojoj se govori u Jakovljevoj poslanici 1,22, Pavle, takođe, govori u Rimljanima 2,13: „Jer pred Bogom nijesu pravedni oni koji slušaju zakon, nego će se oni opravdati koji ga tvore.“ Opravdanje se nudi besplatno. Ono se temelji na veri (Rimljanima 3,26; 5,1), ali se potvrđuje na istražnom sudu. Konačna nagrada večnog života i besmrtnosti daruje se na osnovu dela koja su u skladu sa verom (Matej 16,27; 1. Petrova 1,17; Otkrivenje 20,12; 22,12).

Reč može da nas spase dok god joj dozvoljavamo da deluje u našem srcu i životu. Kao što je apostol Jakov jasno istakao u 2. poglavlju, vera, samo u smislu verovanja, ne može da spase. Vera mora biti delotvorna, ispoljena dobrim delima. Ispoljavanje vere delima je važno ne da bi nas spaslo, već da bi pokazalo da je Božje delo spasenja delotvorno u nama. „Niko od nas ne može zahtevati da ga neko drugi odnese na Nebo... Oni koji ne žele da sarađuju sa Bogom na Zemlji, ne bi sa Njime sarađivali ni na Nebu. Zato i ne mogu biti primljeni na Nebo.“ (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 280. original)

Razmislite o ovome: Spasenje je u svim svojim vidovima Božje delo od početka do kraja, kada Mu dozvolimo da ostvari svoj put u našem životu. U kom smislu je onda razvoj karaktera i Njegov i naš posao?

II Zakon slobode

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 1,23-25)

Adventistički hrišćani ponekad su predstavljeni kao legalisti koji robuju Zakonu. Danas neki adventisti idu u suprotnu krajnost, plašeći se čak i da spomenu Zakon iz straha da ih neko pogrešno ne shvati. Može li Božji zakon zaista da bude povezan sa slobodom?

Zakon nas prepoznaje kao prestupnike i osuđuje na smrt (Rimljanima 3,19; Jakov 2,9), zato što „svi sagriješite“ (Rimljanima 3,23). Da ne čini tako, ne bi ispunio svoj zadatak. Prema rečima apostola Pavla (Galatima 3,23), mi smo kao zatvorenici osuđeni na smrt koje čuva Zakon. Kako, onda, Jakov može nazvati Zakon „zakonom slobode“ (Jakov 2,12)? Zato što Zakon ukazuje na našu potrebu za Spasiteljem. Kada u veri dođemo Hristu, opravdani smo i više nismo pod osudom Zakona (Galatima 3,24). Mi smo zatvorenici samo dok nastavljamo da živimo u grehu. Međutim, Isus nas je oslobodio straha od osude i „zakona grjehovnoga i smrti“ (Rimljanima 8,1.2; Jevrejima 2,14.15).

Za razgovor:

- Šta je veća opasnost u vašoj crkvi, legalizam ili nemaran odnos prema poslušnosti? Zašto je toliko teško uspostaviti ravnotežu?

- Za neke ljude se kaže da su toliko okrenuti onome što je nebesko da ne čine nikakva ovozemaljska dobra. Da li je, takođe, moguće da ljudi, čak i hrišćani, budu toliko okrenuti onom što je zemaljsko da Bog ne može da ih upotrebi?

- Delotvorna vera obuhvata rad na spasavanju drugih, dobrovoljne priloge, službu u zajednici, i druga dela ljubavi i velikodušnosti, utemeljena na onome što smo primili od Hrista. Razgovarajte u razredu koliko je vaša crkva uključena u potrebe ljudi iz vaše društvene sredine. Šta biste još mogli učiniti za svoju zajednicu sada i za večnost?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Kako možemo postati ljudi za kakvima Bog čezne – da budemo tvorci Njegove reči, a ne samo slušači? Kako nas potpuno polaganje vere u Isusa osposobljava da činimo ono što On traži od nas? Odgovor se, naravno, odnosi na novorođenje, umiranje sebi i postajanje novog stvorenja u Hristu. U okviru ovog važnog odeljka za primenu, pomozite svom razredu da shvati ovu ključnu ideju.

Očigledna pouka: Apostol Pavle u Rimljanima 6,6. izjavljuje: „Stari naš čovjek razape se s Njime, da bi se tijelo grešno pokvarilo, da više ne bismo služili grijehu.“

U vreme svakog dočeka Nove godine ljudi u Nikaragvi neguju običaj koji dobro oslikava ono što je Pavle želeo da kaže. U prodavnicama i domovima, nekoliko dana pre dočeka Nove godine, postavljaju se punjene lutke koje predstavljaju „starog čoveka“. Oblače ih u muške košulje i pantalone, i pune novinama, slamom i drugim zapaljivim materijalima. Unutar njih postavljaju desetine petardi, raketa i drugih pirotehničkih sredstava. Kada se približi ponoć, nebo u Nikaragvi biva osvetljeno od njihove eksplozije.

Za razmišljanje: Šta predstavlja „stari čovjek“ u Rimljanima 6,6. i kako se „razape s Hristom“? Kako se možemo osloboditi služenja grehu?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Sledeća aktivnost je osmišljena da pomogne u ponavljanju važne ideje iz pouke za ovu sedmicu – svoje staro, grešno ja treba da predamo Bogu da bi nas mogao osposobiti da budemo tvorci Njegove reči, a ne samo slušači.

Aktivnost: Napravite spisak grehova sa kojima se borite i koje biste želeli da uklonite iz svog života. Ako ste ih zapisali na listu papira, pročitajte svaki naglas, moleći Boga da ukloni ove ukorenjene grehe iz vašeg života. (Ako radite ovu aktivnost bez zapisivanja grehova na papiru, priznajte svoje grehe Bogu.) Recite Mu da ne želite samo da budete slušači, već i tvorci Njegove reči. Pocepajte papir i bacite ga.

5. biblijska doktrina **Ljubav i Zakon**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Rimljanima 13,8-10.

Učenici će:

Saznati: Shvatiće šta je „zakon Hristov“ i kako mogu da ga primene u svom životu. Uvideće važnu i odgovornu ulogu koju im je Hristos dao kao svojim predstavnicima.

Osetiti: Osetiće potrebu za Hristovom mudrošću i vođstvom da bi ispunili ovu ulogu.

Činiti: Svoju pažnju će uz Hristovu pomoć usmeriti prema službi i pružanju ljubavi drugima, kao što je On činio.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Shvatiće zakon ljubavi

A. Šta je zakon ljubavi i šta pokreće naša dela? Kako su povezani?

B. Zašto nas Hristos poziva da budemo Njegovi predstavnici i koje odgovornosti nam daje?

II Osetiti: Nezavisnost nasuprot zavisnosti

A. Kako naša zavisnost od Hrista pomera našu usredsređenost od nas prema drugima? Na koje načine smo svakoga dana „zavisni“ od Hrista?

B. Šta je lakše – da osudimo ili da pokažemo milost? Da li je nekad drugačije? Zašto? Šta bi trebalo da nas podstakne da pokažemo milost?

III Činiti: Prihvatanje Hristove milosti i pravednosti

A. Kako dobra dela otkrivaju našu veru?

B. Kako Hristova pravednost u vašem životu utiče na živote onih sa kojima svakoga dana dolazite u dodir?

Zaključak: Ravnotežu između suda i milosti otkrivamo kada shvatimo načelo ljubavi i zakona. Ljubav prema Bogu koji nas je spasao svojom pravednošću je ta koja nas podstiče da činimo ono na šta nas On poziva. Tvorci Njegovog zakona ljubavi biće opravdani. Hristos nas poziva da budemo Njegovi predstavnici, otkrivajući u svom životu Njegovu ljubav i milost prema svetu.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Rimljanima 13,8-10.

Ključno načelo duhovnog rasta: Ispunjavajući Božji zakon ljubavi, usmeravamo svoju pažnju od sebe prema Bogu i službi drugima.

Samo za učitelje: Kada se bavimo temom o Božjem zakonu, veoma često naše ja nađe se u središtu na jedno od dva načina: 1) Moram da budem dobar, a ta dobrota se ispoljava kada držim zapovesti; ili 2) ne moram ništa da činim, zato što je Isus učinio sve za mene. U oba pristupa usredsređeni smo na pogrešnu osobu: sebe. Međutim, ispunjavanje zakona je usmereno prema spolja, prikazano našom

ljubavju prema Bogu i bližnjima (vidi: Rimljanima 13,8-10). Ispričajte sledeću priču u razredu i vodite razgovor tako da vaši učenici shvate ključnu ideju iz pouke za ovu sedmicu.

Uvodni razgovor: Georg Ferdinand Dakvic, nemački diplomata koji je radio u Danskoj, obavestio je svog prijatelja Hansa Hedtofta, vođu danske Socijaldemokratske partije, o jednom tajnom planu. Posle nemačkog prodora u Dansku, 7 500 Jevreja trebalo je biti privedeno i deportovano u vreme proslave jevrejske Nove godine, 1. oktobra 1943. godine.

Hedtoft je odmah obavestio vođu jevrejske zajednice i glavnog rabina. Brzo su bili napravljeni planovi da svi danski Jevreji budu sakriveni ili evakuisani. Dakvic je otišao na tajno i opasno putovanje u Švedsku da sa premijerom Per Albin Hansonom razgovara o mogućnosti da Jevreji pronađu utočište u toj susednoj zemlji. Izlažući opasnosti svoj život, Danci su učinili sve što je bilo moguće da podrže svoje jevrejske prijatelje i susede.

Kao rezultat Dakvicovog prenošenja tajnih podataka do pravih izvora, kao i aktivnosti danskog naroda i švedske vlade, procenjuje se da je 99 posto svih danskih Jevreja preživelo. („10 People Who Saved Jews During World War Two“ – *Listverse*, 6. novembar 2008, <http://listverse.com/2008/11/06/10-people-who-saved-jews-during-world-war-two/>.)

Razmislite o ovome: Šta je Hristov zakon i kako su ga Dakvic (i Danci) ispunili?

2. KORAK - ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Teolozi govore o različitim „upotrebama“ ili ulogama zakona koje nalazimo u Svetom pismu i učenjima Lutera i Kalvina: 1) građanski zakon ograničava greh; 2) moralni zakon osvedočava grešnika u njegov greh i ukazuje na potrebu za Spasiteljem; i 3) zakon kao otkrivenje Božje volje u životu hrišćanina, koji ga osposobljava da raste u milosti. Ova „treća upotreba zakona“ ponekad je na veštački način ograničena na učenja o zakonu u Novom zavetu. Međutim, Isus, apostol Pavle i drugi apostoli temelje svoja učenja na moralnom zakonu iz Starog zaveta, naročito na Deset zapovesti. „Hristov zakon“ se ne razlikuje od tog moralnog zakona, kao da Isus daje neke nove zakone umesto starih. On je bio taj koji je izgovorio Zakon na gori Sinaj i dao Mojsiju druge zakone da ukaže na Hristov dolazak (ceremonijalni zakon), i objasni narodu primenu moralnog zakona (građanski zakon) i mnoštvo pojedinačnih okolnosti (moralni i zdravstveni zakoni). Kada apostol Pavle u Galatima 6,2. spominje „zakon Hristov“ misli na način postupanja na koji je Isus ukazao u rešavanju sukoba u Crkvi (Matej 18,15-17; uporedi: Matej 5,23.24). Ako primenjujemo ove Isusove i Pavlove savete, „problemi će biti rešeni. Oni (obnovljeni vernici) potpuno će biti okrenuti tome da čine jedni drugima dobro. To je ispunjavanje Hristovog zakona.“ (Elen Vajt, *The Upward Look*, str. 106)

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Isus i zakon ljubavi

(Podsetite se u razredu teksta iz Rimljanima 13,8-10)

Kada govori o Zakonu, Isus veoma često naglašava na čemu je utemeljen – na ljubavi. Međutim, ljubav ne postoji u praznom prostoru. Ona je, takođe, dar od Boga, data da je delimo sa Bogom i jedni sa drugima (5. Mojsijeva 6,5; 3. Mojsijeva 19,18). Međutim, zapazite kako Isus ponovo određuje šta je ljubav u Jevanđelju po Jovanu 13,34.35. Isus je dao novu zapovest u smislu da je pokazao koliko je

dubok, širok i visok Božji zakon ljubavi. Možemo li zamisliti neku uzvišeniju definiciju ljubavi nego onu koju je Isus dao?

Biti kao Isus nije cilj sam po sebi, a naročito nije sredstvo spasenja. Biti kao Isus je važno zato što smo Njegovi predstavnici na ovom svetu (vidi. 2. Korinćanima 5,20; uporedi: Dela 4,13). Isus preko nas želi da pokaže ljubav prema ljudima. Bog je od samog početka pozivao svoj narod da izađe iz sveta, da bude „u svetu, ali ne od sveta“. Krstiti se u ime Isusovo znači nositi Njegovo ime, zato što pripadamo Njemu. Ukratko rečeno, „svedočiti“ znači da su naše reči i dela svedočanstvo Božje ljubavi prema ljudima oko nas. Nazvali smo se „dobrim imenom“ (Jakov 2,7) i treba da živimo u skladu sa tim.

Za razgovor:

- U Poslanici apostola Jakova 2,9. rečeno je da je jedna od uloga Zakona da nas „osudi“ kada ga prekršimo. (Drugi načini na koje bi grčka reč mogla biti prevedena je „izložiti“, „kazniti“, „uveriti“ i „disciplinovati“) Šta to znači u praktičnom životu? (Vidi: Rimljanima 7,9; uporedi: Rimljanima 3,20; 5,13.20).

- Dok se budete pripremali za držanje pouke u razredu, pročitajte poglavlje „Suočavanje sa izveštajem o ličnom životu“ u knjizi Elen Vajt *Velika borba*, i zapazite odnos pravde i milosti. Pitajte članove razreda kako shvataju sud i kakva osećanja budi u njima. Zatim, neka jedan učenik pročita tekst iz 1. Jovanove 4,17-19. Razgovarajte o tim stihovima. Pitajte razred kada su poslednji put čuli propoved o sudu. Navedite što više biblijskih stihova o toj temi. Podelite sa njima šta ste zapazili čitajući poglavlje „Suočavanje sa izveštajem o ličnom životu“ i pitajte ih koliko je to slično ili različito od njihove slike o sudu.

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: U odeljku Biblijski komentar data je sledeća izjava: „Biti kao Isus je važno zato što smo Njegovi predstavnici na ovom svetu.“ Ova misao se temelji na tekstu iz 2. Korinćanima 5,20: „Tako smo mi poslani umjesto Hrista, kao da Bog govori kroz nas; molimo vas u ime Hristovo, pomirite se sa Bogom.“ Kako mi kao „Hristovi predstavnici“ ispunjavamo Božji zakon ljubavi? Da li smo svi pozvani da budemo Hristovi predstavnici i ako jesmo, šta to znači za naš život danas? Pročitajte i razgovarajte o tome kako sledeće navode o osobinama uspešnog diplomatskog radnika možemo primeniti na život i misionarski rad Hristovih predstavnika.

Aktivnost: Šta znači biti ambasador, predstavnik jedne države? Najjednostavnije rečeno, prema definiciji iz rečnika, ambasador je „diplomatski zvaničnik najvišeg ranga, poslat od strane jedne države u drugu kao njen predstavnik.“

Kada se krstimo, priznajemo svoju vernost Isusu Hristu, Caru nad carevima i Gospodaru nad gospodarima. On nas tada šalje kao svoje ambasadore, svoje „stalne predstavnike“, da živimo u ovom svetu obavljajući Njegovu diplomatsku misiju, predstavljajući Njega i Njegovo carstvo, i objavljujući Njegovu vest pomirenja (vidi: 2. Korinćanima 5,20).

„Osobine dobrog diplomate su neumorna taktičnost, postojana smirenost i strpljenje koje nikakav nerazuman postupak, izazivanje ili greška ne mogu da uzdrmaju“, rekao je Bendžamin Frenklin, cenjeni američki diplomata iz osamnaestog veka, kako je zabeleženo u *The Diplomat's Dictionary*, Čarlsa Frimena (United States Institute of Peace Press, revised edition, 2006), str. 88.

Slični uzjavu dao je i Fransa de Kalijer, rani teoretičar diplomatske discipline iz osamnaestog veka, koja je zabeležena u istom izvoru: „Dobar diplomata mora da poseduje dobru moć zapažanja, marljivost koja ne dozvoljava da ga zadovoljstva ili beznačajne razonode odvrate od posla, zdrav sud kojim posmatra pojedinosti takvim kakve jesu i koji ostvaruje cilj na najkraći mogući način bez zalaženja u beznačajnu uglađenost ... Diplomata mora da bude brz, snalažljiv, pažljiv slušalac, ljubazan i prijatan.“ (87.88. strana)

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Na osnovu razgovora iz prethodnog odeljka, ohrabrite učenike da razmisle šta u ličnom i praktičnom smislu znači ispuniti Hristov zakon kao Njegov predstavnik.

Aktivnost: Pozovite članove razreda da naprave zajednički pano pod naslovom „Hristovi predstavnici“, navodeći osobine uspešnog predstavnika, ambasadora, kao i misioni cilj. Ukrasite ga slikama ili crtežima članova razreda, zatim svake Subote stavite poster na neko vidno mesto. Učenici mogu da naprave i manje, lične panoe ili da opišu rad i misioni cilj Hristovih predstavnika. Ohrabrite učenike da stave svoje postere ili pisane radove na vidno mesto, da im služe kao podsetnik njihove važne misije. Ako niste u mogućnosti da uradite ovu aktivnost na ovaj način, započnite razgovor o tome šta znači biti Hristov predstavnik.

6. biblijska doktrina **Delotvorna vera**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 2,14-26.

Učenici će:

Saznati: 1) Shvatiće da su dobra dela posledica prave vere; 2) uvideće da verovanja nisu isti što i vera; 3) prepoznaće da je odnos između vere i dela nalik odnosu između tela i duha koji su spojeni u jedno.

Osetiti: Doživeće sigurnost koja proističe iz poverenja da Bog drži svoja obećanja i poslušnog oslanjanja na Njegovu reč u spasonosnoj veri.

Činiti: Prihvatiće čudo Božje stvaralačke sile kojom im daje veru i poslušnost nadahnutu Svetim Duhom da ispune Njegovu volju.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Shvatiti šta je delotvorna vera

A. Koja je razlika između dela kao „spoljašnjeg znaka“ vere i pokazivanja vere na delu? Navedite primere?

B. Šta je istinska ljubav i kako se otkriva?

C. Da li je moguće razdvojiti veru i dobra dela? Šta je vera bez dobrih dela? Šta su dela bez vere?

II Osetiti: Doživeti sigurnost koju Bog pruža

A. Da li je sledeća izjava tačna: „Niko ko pokušava da bude spasen držanjem Zakona zapravo ne uspeva da ga drži.“ (Vidi: Galatima 3,10) Obrazložite svoj odgovor.

B. Zašto se dobra dela neusiljeno javljaju u životu onih koji imaju pravu veru?

III Činiti: Prihvatiti Božji dar delotvorne vere

A. Kako čovek može da uvidi razliku između verovanja i vere?

B. Objasnite kako „činiti dobro“ predstavlja negovanje vere.

Zaključak: Delotvorna vera je pojam koji je možda teško shvatiti. Neki pokušavaju da razdvoje veru i dela, ali prava, spasonosna vera ispoljava se dobrim delima. Mi nikad ne možemo biti spaseni svojim delima, ali bez njih naša vera je mrtva. Kao što reči i dela ne možemo razdvojiti, tako se i vera otkriva u delima. Intelektualna vera koja ne vrši uticaj na naše ponašanje je beskorisna. Dobra dela nisu samo spoljašnji znak vere; ona su pokazivanje vere na delu.

PLAN PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 2,21-26.

Ključno načelo duhovnog rasta: Dobra dela usredsređena su na druge i predstavljaju pokazivanje vere na delu.

Samo za učitelje: Ljudi se bore sa lažnim podelama: vera ili dela, ljubav ili Zakon, milost ili pravda, kao da samo jedno od njih vodi sreći i spasenju. U ovoj pouci videćemo kako se dobra dela neusiljeno javljaju u životu onih koji imaju pravu veru.

Uvodni razgovor: Bio je to važan dan - 25. juni 1967. godine. Prvi put je 400 miliona ljudi iz 31 zemlje istovremeno bilo udruženo preko satelitskog programa, kada je realizovan prvi svetski TV program „Naš svet“. U dvoipčasovnoj specijalnoj televizijskoj emisiji učestvovali su izvođači iz celog sveta, dok su oni najpoznatiji bili ostavljeni za sam kraj. Čuvena britanska grupa, *Bitlsi*, pokrenuli su čitav svet, pevajući kako svi problemi mogu biti rešeni: „Lako je. Sve što vam treba jeste ljubav... Ljubav je sve što vam treba.“ [http://en.wikipedia.org/wiki/Our World \(TV special\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Our_World_(TV_special)).

Skoro pola veka kasnije, te reči i dalje odjekuju na talasima radio i televizijskih stanica, u umovima ljudi i u teološkim učenjima. „Ljubav (i/ili vera) je sve što vam treba“, kažu neki. Drugi se pitaju: „Šta je sa delima?“ Tako je ovo staro pitanje kako se spasavamo i dalje prisutno?

Razmislite o ovome: Da li postoji vreme u životu kada vam je potrebna samo ljubav? Ako da, koje je to vreme i kako pokazujete svoju ljubav? Da li postoji vreme kada je potrebno još nešto pored ljubavi? Navedite primere. Kada je spasenje u pitanju, da li je ljubav sve što nam je potrebno? Obrazložite. Šta je prava ljubav i kako se ispoljava?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: U vreme apostola Pavla, mnogi njegovi sunarodnici isticali su obrezanje kao znak pravednosti. Ono je služilo kao „pokazatelj“ nečije vere u Boga i pripadnosti izrailjskom narodu, koji je bio u zavetnom odnosu sa Bogom (1. Mojsijeva 17,10-14; 2. Mojsijeva 12,48). Takođe, mnogi nisu osećali potrebu za verom u Hrista ili oprostjenjem Njegovom krvlju, zato što je Bog omogućio prinošenje žrtava u Hramu za iskupljenje od greha (vidi: 3. Mojsijeva 1,4; 4,20.26.35; 5,6; 6,7; itd.)

Razmislite sada po čemu se adventistički hrišćani prepoznaju. Svetkujemo Subotu od zalaska sunca u petak do zalaska sunca u subotu. Uzdržavamo se od štetnih supstanci kao što su duvan, alkohol i droga. Od onoga što jedemo do onoga čime se odevamo, mi nosimo živo svedočanstvo svoje vere. Međutim, da li ova načela, koliko god da su dobra i važna, nose rizik da postanu „znaci pravednosti“? Kako možemo izbeći da ne upadnemo u zamku stvarajući od njih sredstvo spasenja? Pitajte članove razreda o ulozi stava u hrišćanskom životu. Ima li mesta ponosu kada učinimo nešto dobro? Zašto da i zašto ne? (Vidi: Luka 17,7-10)

I Izvor i cilj pravednosti

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 2,20-26)

Avram, otac Izrailja, bio je glavni primer pravednosti. Budući da je bio stena i duboka jama iz koje su Izrailjci bili iskopani, bio je uzor na koji je trebalo da se ugledaju i nauče nešto o poslušnosti (Isaija 51,1.2). Smatrali su da je obrezanje najvažniji pokazatelj da slede njegov primer. Međutim, obrezanje je bilo posledica vere (Rimljanima 4,10,11).

Kao što su apostoli Pavle i Jakov istakli, poslušnost sama po sebi nije bila najvažniji element, već Avramova vera – vera da će Bog učiniti da Sara rodi obećanog sina (Rimljanima 4,19-21), vera spremna da vrati čudom dobijenog sina prinošenjem na žrtvu (Jakov 2,21.22), verujući da Bog može da ga vaskrsne iz mrtvih (Jevrejima 11,9). I Jakov i Pavle navode isti stih iz 1. Mojsijeve da to pokažu (1.

Mojsijeva 15,6; uporedi: Rimljanima 4,3; Jakov 2,23). (Uporedite ovo biblijsko gledište sa shvatanjem Jevreja izraženim u Jevanđelju po Jovanu 8,39. u vezi sa Avramom kao svojim ocem). Grčka reč upotrebljena da opiše čoveka u Poslanici apostola Jakova 2,20. je *kene*, što u doslovnom prevodu znači „prazan“. Ironično je to što je u većini verzija ova reč prevedena kao „nerazumen“ ili „sujetan“ uprkos činjenici što je Jakov govorio protiv intelektualne vere. Veća je verovatnoća da je on ovde mislio na čoveka lišenog Božjeg duha i pod sotoninim uticajem.

Isus navodi takav primer u Jevanđelju po Mateju 12,43-45. Kada čovek odluči da se promeni i napusti grešan način života (priča o nečistom duhu koji napušta čoveka), u njemu se stvara praznina. Ta praznina mora biti ispunjena Božjim duhom da bi na kraju to zaista bila promena nabolje. U suprotnom, kao što Isus upozorava, konačni rezultat može dovesti do još gorih posledica, kao u slučaju onih koji su odbili da prihvate Isusa. Možemo čak biti obmanuti od strane demona, koji će nam pomagati da izigravamo pobožnost. „Isti zli duh koji je kušao Hrista u pustinji i koji je držao u svojoj vlasti duševnog bolesnika iz Kapernauma, vladao je i nevernim Jevrejima. Međutim, kod njih je uzeo oblik poobožnosti, želeći da ih prevari u pogledu njihovih pobuda za odbacivanje Spasitelja. Njihovo stanje bilo je mnogo beznadežnije, nego stanje opsednutog od zlog duha, jer nisu osećali nikakvu potrebu za Hristom i zato su čvrsto držani pod sotoninopm vlašću.“ (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 256. original) Duhovni život je čudo Božje sile kojom ponovo stvara, kojom daje veru i Duhom nadahnutu poslušnost Njegovoj volji.

Biblija ukazuje da se vera usavršava delima poslušnosti. Tako je bilo u Avramovom i posebno u Isusovom životu (vidi: Jevrejima 2,10; 5,8.9), čijim tragom treba da idemo (1. Petrova 2,21-24; 1. Jovanova 2,6). Kako naš način života, kao što su svetkovanje Subote, hrana i piće koje unosimo, pokazuje iskrenost naše vere (ili njen nedostatak)?

Za razgovor:

- Da li ste nekada osećali duhovnu „prazninu“ zato što ste išli protiv svoje savesti? Kakav značaj ima ispravno učenje ako naš način života nije u skladu sa verom?

- Zašto je poslušnost moguća samo preko dara i delovanja Svetog Duha (Rimljanima 8,13.14; Titu 3,5-7.8)?

- Razgovarajte u razredu o srazmernoj važnosti da živimo po istini i budemo vođeni Duhom. Da li je jedno važnije od drugog? Obrazložite. Šta se dešava kada jedno postane nadmoćnije?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Znanje je važno, ali primena je ključna: oni idu ruku pod ruku, kao i vera i dela. Ohrabrite svoj razred da odvoje vreme, prouče sledeće stihove i pažljivo razmotre sledeća pitanja.

Za razmišljanje: Šta je važnije, vera ili poslušnost? Obrazložite svoj odgovor. Može li osoba da ima veru bez poslušnosti? Ili poslušnost bez vere? Da li je sledeća izjava tačna: „Vera je koren prave poslušnosti.“ Objasnite.

U svom pismu upućenom Titu (Titu 3,5.8), mladom verniku Grku, Pavle objašnjava odnos između dobrih dela, milosti i spasenja.

Pročitajte tekst i odgovorite na sledeća pitanja:

- Kako se spasavamo?

- Zašto apostol Pavle naglašava da je to „istinita Riječ“?
- Šta će se truditi da učine oni koji veruju u Boga?
- Šta Pavle u ovim stihovima kaže da je dobro i korisno?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Aktivnost: Kao što smo videli, „vera i dela“ okrenuti su ka drugima. Isus nas poziva da negujemo svoju veru kroz dela, koja će drugima biti blagoslov. On kaže: „**Pođite** sa Mnom. **Poučavajte** sa Mnom. **Nahranite** druge zajedno sa Mnom. **Operite** noge zajedno sa Mnom. Takođe, **nahranite** Me. **Dajte** Mi vode. **Odenite** Me. **Obiđite** Me. **Sledite** Me!“ („If Jesus Flew Into Town Tomorrow“, *A Faith That Works.com*, <http://afaiththatworks.com>.)

Zapazite da su to dela vere, ne misli ili osećanja o veri. Boga zanima vera koja radi, ne vera koja samo misli ili oseća, bez obzira koliko snažna ili iskrena.

Razmislite u razredu kako možete veru pretočiti u dela. Pogledajte prethodne glagole, i razmišljajte o njima – sa kim možete **poći** u šetnju ove sedmice? Koga treba **poučavati** o Isusu – možda bi dečiji subotnoškolski razred bio zahvalan da im pomognete? Da li je neko u potrebi koga biste mogli **nahraniti** ove sedmice? Čije noge bi trebalo da **operete** na sledećem obredu pranja nogu? Kako vi ili vaš razred možete pomoći i **dati** čiste vode kome je potrebno? Možete li nekog **odenuti** ove sedmice? Kada ste poslednji put **posetili** nekoga ko dugo nije bio u crkvi ili se nalazi u bolnici ili zatvoru? Isus nas danas poziva da Ga **sledimo!**

7. biblijska doktrina **Ukrotiti jezik**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 3,2.6-10.

Učenici će:

Saznati: Prepoznaće razorne mogućnosti rđavog govora i tajnu upravljanja neukrotivim jezikom.

Osetiti: Negovaće želju da izgovaraju samo one reči koje pružaju ohrabrenje.

Činiti: Ugasiće vatre koje je njihov rđav govor upalio.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Slika savršenog čoveka

- A. Šta apostol Jakov misli pod savršenstvom?
- B. Koja je tajna u sticanju kontrole nad neukrotivim jezikom?
- C. Kako se rđav govor ponaša kao vatra?

II Osetiti: Jezik je vatra

- A. Kako izgleda biti „izgoren“ neljubaznim rečima?
- B. Kako govor može biti upotrebljen da uzdigne ljude u vašem okruženju, budeći u njihovom srcu osećanje nade i radosti?

III Činiti: Kroćenje jezika

- A. Šta možete da učinite da ugasi vatra koju je vaš jezik zapalio?
- B. Kako možete izlečiti one koje su se opekli o vaše reči?

Zaključak: Govor ima silu da izleči ili uništi, zato reči moramo mudro da biramo.

PROGRAM PROUČAVANJA

Naglasite tekst: Jakov 3,2.6-10.

Ključno načelo duhovnog rasta: Govor ima silu da izleči ili uništi, zato reči moramo mudro da biramo.

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da kroz proučavanje Jakovljevog poređenja jezika sa vatrom shvate razorne mogućnosti rđavog govora.

Aktivnost: Opišite vatra. Koje su njene osobine? Kako deluje? Koje su njene prednosti i kako predstavlja opasnost za ljude? Šta se dešava kada vatra izmakne kontroli?

Razmislite o ovome: Jakov upoređuje jezik sa vatrom. Ako sušom pogođeno područje ili šumu zahvati požar, kakvi su izgledi da će vatra biti ugašena bez štetnih posledica? Kako vaš oštar govor može da „zapali“ druge?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da shvate šta Jakov misli pod savršenstvom, kao i tajnom kontrolisanja neukrotivog jezika – naizgled nemogućeg zadatka, čijem savladavanju, ipak, treba da teže svi hrišćani.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Kroćenje jezika: Slika savršenog čoveka

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 3,2)

Koja je definicija savršenog čoveka? Suprotno opšte prihvaćenim kulturološkim, čak i religijskim uzorima, savršenstvo možda nije ono što očekujemo. Savršenstvo u Bibliji nije definisano obiljem dobrih dela, obrazovanjem, bogatstvom, priznanjima ili uzdržavanjem od štetnih navika ili neumerenosti. Prema rečima apostola Jakova, oličenje „savršenstva“, bar u ovom okviru, jeste pojedinac koji potpuno vlada svojim govorom. „Ali ko u riječi ne pogrešuje, onaj je savršen čovjek, može zauzdati i sve tijelo.“ (Jakov 3,2) Jakovljeva tvrdnja pokreće niz pitanja: Šta se tačno misli pod „savršenim“ i kako, prema tome, neko čiji govor nije uvredljiv postaje zrela, potpuno izgrađena osoba?

U svetlosti ovih pitanja, proučimo poreklo reči *savršen*, koja je upotrebljena u ovom stihu. Reč koja je ovde prevedena kao „savršen“ ima svoje korene u grčkoj reči *teleios*, koja znači biti potpun ili zreo u svom rastu, radu ili moralnom karakteru. Jakov ovde otkriva da ključ za postizanje takvih osobina ili savršenstva leži u jeziku. Pod tom slikom on podrazumeva, na metaforički način, našu moć izbora kada su u pitanju reči koje koristimo. Razmislite o ovome. Svaka osoba je obdarena ovom zapanjujućom silom izbora, koja obuhvata čudesne mogućnosti kombinovanja reči u usmenom i pisanom govoru, koje mogu da promene život: da izleče ili nanesu rane; da unište ili izgrade odnose; da nadahnu ili obeshrabre. Sav taj potencijal počiva u našoj slobodi da biramo reči. Ono što se pod tim izborom podrazumeva nisu samo reči koje izgovaramo, već i one koje se uzdržavamo da izgovorimo.

Međutim, ako bismo ovo razmišljanje ovde završili, propustili bismo priliku da shvatimo potpuni značaj preobražavajućeg uticaja koje upravljanje našim govorom ima na naš život. Zato, moramo još dublje da istražimo ovaj stih da bismo shvatili njegovu suštinu. Počinjemo zapažanjem da Jakov utvrđuje povezanost između savršenstva, ili kontrolisanja jezika, i zauzdavanja celog tela, ili fizičke prirode, sa svim njenim sklonostima, strastima, željama i težnjama. Ono što se podrazumeva pod ovom povezanošću je veoma snažna nada za razvoj karaktera i duhovnu pobjedu: kontrolisanje jezika i kontrolisanje ljudske prirode. Koji je rezultat? Postizanje pune zrelosti kao pojedinca Jakov naziva savršenstvo.

Povezanost između govora i zrelosti je ključna zato što obećanje ovde obuhvata mnogo više od same pobjede nad izgovaranjem pogrešnih reči. Imamo obećanje da ako budemo upravljali svojim rečima, moći ćemo da postignemo kontrolu nad svim drugim aspektima svog života, i nad telom i nad svojim karakterom. Zašto? Reči su pokazatelj stanja srca. „Jer usta govore od suviška srca.“ (Matej 12,34) Ako je srce čisto, biće i govor. Kakav neverovatan pristup, koji ukazuje na odgovornost da tu silu mudro koristimo. Jer ćemo, kako je rečeno na drugom mestu u Svetom pismu, morati dati izveštaj na sudu za svaku izgovorenu reč, bila dobra ili zla.

Razmislite o ovome: Kako svet definiše savršenstvo? Suprotno tome, koja je biblijska definicija savršenog čoveka, istaknuta u Poslanici apostola Jakova? Šta Jakov podrazumeva pod savršenim? Kakva veza postoji između kontrole nad govorom i kontrole nad celokupnom ljudskom prirodom? Zašto je to tačno?

II Jezik je vatra

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 3,6-10)

Džordžija O'Kif, čuvena američka slikarka dvadesetog veka, jednom prilikom je zapisala: „Samo izborom, eliminacijom, naglašavanjem, možemo spoznati pravo značenje stvari.“ Ili da izrazimo njeno gledište na drugačiji način: Ono što prikazujete isto je tako važno kao i ono što čuvate u sebi. Ako je ovo istina kada je umetnost u pitanju, koliko se više odnosi na jezik.

Svaki hrišćanin mora da teži veštini u govoru – jer „zlatne jabuka u srebrnijem sudovima jesu zgodne riječi“. (Priče 25,11) Kako to postizemo? Jakov otvoreno priznaje da nije lako postići kontrolu, čak je i nemoguće u ljudskoj sili. Ipak, kako smo u prethodnom odeljku saznali, ako upravljamo jezikom, onda je cela ljudska priroda potčinjena. Međutim, izgleda kao da Jakov kaže da se jezikom ne može upravljati. On iznosi snažnu protivurečnost koja se ne može rešiti na ljudski način. Međutim, Biblija kaže da ono što se ne može rešiti na ljudski način može na Božji, jer „što je ljudima nemoguće, Bogu je moguće“ (Luka 18,27).

Ali kako Bog nemoguće čini mogućim? Odgovarajući na ovo pitanje osvrnućemo se ponovo na biblijski stih da tačno vidimo koliko je teško upravljati jezikom i koje opasnosti on nosi sa sobom. Jakov koristi poetski jezik da opiše silu koje reči imaju da unište ili povrede. On upoređuje rđav govor sa 1) vatrom, 2) divljim, nepripitomljenim životinjama i 3) otrovom. Vatra uništava. Divlje životinje su opasne i mogu da ubiju. Otrovi su smrtonosni. Sve tri slike ukazuju na potpuno uništenje, štetu ili trajno razaranje. Jakov koristi tu snažnu sliku da iznese suštinu: negativan uticaj govora je smrtonosan i nijedan čovek ga ne može obuzdati.

Iako je istina da nijedan čovek ne može ukrotiti jezik, sve možemo učiniti kroz Isusa i Njegovo prisustvo u telesnom hramu. „Jer ovo da se misli među vama što je i u Hristu Isusu.“ (Filipljanima 2,5) Nama je osigurana pobjeda preko ove zajednice: „Jer je veći koji je u vama negoli koji je na svijetu.“ (1. Jovanova 4,4)

Razmislite o ovome: Šta Jakov misli kada kaže: „Jezik je vatra“? Zašto je moć govora poput otrova? Zašto je jezik divlja životinja koju nijedan čovek ne može pripitomiti? Jakov predstavlja sledeći paradoks: s jedne strane kaže da niko ne može da ukroti jezik, a sa druge da ako upravljamo jezikom, tada ćemo upravljati celim svojim telom. Takav stav podrazumeva da se nemoguće može postići. Kojom silom se taj poduhvat postiže i kako dolazi do promene?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da primene Jakovljeve mudre reči u svom svakodnevnom odnosu sa drugima.

Za primenu:

- Ako promenite nečiji um, menjate i njegovo srce. Rasprave se ne dobijaju silom reči, već delovanjem Duha. Zašto je u sukobima važno da upitamo sebe: „Da li otkrivam Hrista i Njegov duh?“, a ne: „Da li pobeđujem u ovom ratu reči?“ Šta prvi stav otkriva o nečijim pobudama i stavovima? Zašto je borba za nečije srce sa kim smo u sukobu važnija od pobjede u nadmudrivanju rečima?

- Vatra često nanese veliku štetu. Kada se konačno ugasi, neprocenjivi izvori – uključujući život – zauvek su izgubljeni. Šta možete da učinite da ugasi vatra, da tako kažemo, koju je vaš jezik upalio ili raširio? Kako tekst iz Poslanice apostola Jakova primenjen na delu, pomaže da obuzdamo plamen i spasemo prilike u kojima se nalazimo?

- Kako možete da izlečite „povređene“, ranjene vašim brzopletim, bezobzirnim govorom?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da na nov način shvate destruktivnost rđavog govora. Podelite ih u manje grupe, i dajte im sledeći zadatak. Odredite predstavnika svake grupe.

Jakov koristi snažne slike da ukaže na razornu silu rđavog govora. Vatra, divlje životinje i otrov su smrtonosni ako vatra izmakne kontroli, ako su životinje neukroćene, ako se otrov unese u organizam. Setite se drugih slika iz savremenog života koje su podjednako destruktivne (primeri: prirodne katastrofe, kao što su tornada, cunamiji, uragani, vulkanske erupcije, itd.; i one koje prouzrokuje čovek, kao što su izlivanje nafte, nuklearno oružje, hemijsko ili bakteriološko oružje, itd.). Kako ove slike iz savremenog života pružaju svež uvid u destruktivnost nezauzdanog govora? Podelite svoja razmišljanja u razredu.

8. biblijska doktrina **Poniznost nebeske mudrosti**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 3,13-18.

Učenici će:

Saznati: Shvatiće da mudrost nije samo razlikovanje dobra i zla, već ispravno shvatanje kako se treba ophoditi prema drugima.

Osetiti: Negovaće želju da mudro postupaju i govore.

Činiti: Služiće Bogu celim srcem.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Prava mudrost

A. Šta je mudrost koja dolazi odozgo u poređenju sa zemaljskom mudrošću?

B. Šta je preduslov primanja prave mudrosti?

II Osetiti: Govoriti i postupati mudro

A. Šta možete da učinite da biste negovali želju da govorite i postupate mudro?

B. Kako možete gajiti duh poniznosti u svojoj duši?

III Činiti: Služiti Bogu celim srcem

A. Šta moramo odbaciti da bismo bili sigurni da služimo Bogu celim srcem?

B. Kako možemo ostati smireni i ponizni u teškim okolnostima?

Zaključak: Prava mudrost se otkriva u životu preko poniznih i ljubavljvu ispunjenih reči i dela.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 3,13-18.

Ključno načelo duhovnog rasta: Prema rečima apostola Jakova, prava mudrost se otkriva u životu preko poniznih i ljubavljvu ispunjenih reči i dela.

Samo za učitelje: Podstaknite ideju u umu i srcu učenika iz razreda da je mudrost više od samog razlikovanja između dobra i zla. Ona predstavlja ispravno shvatanje o tome kako se treba ophoditi prema drugima.

Uvodna aktivnost: Zamolite učenike u razredu da svojim rečima definišu mudrost. Zatim ih zamolite da iz istorije navedu primere ljudi koji su bili cenjeni po svojoj mudrosti. Razgovarajte o njihovom doprinosu društvu, istoriji, medicini, nauci, umetnosti ili muzici, koji je pokazatelj njihove mudrosti.

Razmislite o ovome: Koja je razlika između mudrog i učenog čoveka? Zašto su obe vrste inteligencije važne i zašto nam je naročito potrebna mudrost? Šta možemo reći na osnovu navedenih primera mudrih

Ijudi, kako je mudrost bila pokazana u njihovom životu? Koje njihove reči ili dela posebno ukazuju na tu činjenicu? Kako nam njihov život pomaže da oblikujemo svoje shvatanje mudrosti?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da shvate sledeće: 1) razliku između nebeske i zemaljske mudrosti; 2) šta je prava mudrost i kako se ona ispoljava; 3) kako čovek može da neguje mudrost u svom životu; i 4) zašto Bog želi da Mu služimo celim srcem.

I Mudrost koja silazi odozgo

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 3,13-18)

Jakov govori o veoma važnoj potrebi za mudrošću, odlici koju svaki hrišćanin treba da ima. Međutim, šta je mudrost, i kako se ona stiče?

Pre nego što odredi šta je mudrost, u poređenju sa onim što nije, Jakov navodi ključne preduslove za primanje mudrosti koja „silazi odozgo“. On pita: „Ko je među vama mudar i pametan neka pokaže od dobra življenja djela svoja u krotosti i premudrosti.“ (Jakov 3,13)

Preduslov primanja mudrosti je, znači, krotost ili poniznost. Međutim, zašto Jakov ističe važnost krotosti ispred, recimo, ljubavi ili znanja? Dublje proučavanje etimološkog korena reči rasvetljava ovo pitanje. Reč krotost potiče od grčke reči *prautēs*, koja znači „blag“, ili u širem značenju „ponizan“. U jednom rečniku reč krotost je definisana kao „ponizno strpljiv ili pokoran kada osobu neko izaziva“ i „ljubazan; prijatan“. Na nesreću reč ponizan ima, takođe, negativne asocijacije, čineći je nekako neprijatnom, nepoželjnom osobinom u naše vreme, zato što se, takođe, koristi da označi inferiornost, podređenost ili beznačajnost. Međutim, biblijsko značenje reči bliže je značenju „ljubazan i ućtiv“, odnosno ostati smiren pod pritiskom ili izazivanjima, ućtiv i ljubazan kada naiđu protivljenja ili sukobi. Poniznost je vid ljubavi na koju apostol Pavle misli kada u 1. Korinćanima 13,4. kaže da „dugo trpi“. Ona je, takođe, preduslov za traženje Gospoda, kao što kaže prorok Sofonija (Sofonija 2,3). I kao što apostol Pavle moli, ljubaznost „sa svakom poniznošću i krotošću, s trpljenjem, trpeći jedan drugoga u ljubavi“ (Efescima 4,2) pokazatelj je da je Hristos u nama.

Suprotno krotosti je ponosito srce ispunjeno „gorkom zavišću i svađom“ (Jakov 3,14). Jakov opominje da to „nije ona premudrost što silazi odozgo, nego zemaljska, ljudska, đavolska“. (15. stih) Snažne reči! Jakov ovaj izvor mudrosti jasno naziva sotonskim i napominje da se nalazi u srcu: „Jer gdje je zavist i svađa, ondje je nesloga i svaka zla stvar“ (16. stih). Lek za takvu sebičnost je, takođe, uslov za primanje prave mudrosti, a to je poniznost.

Jakov određuje pravu mudrost – „premudrost što silazi odozgo“ – i pripisuje joj sledeće osobine: 1) „čista“, 2) „potom mirna“, 3) „krotka“, 4) „pokorna“, 5) „puna milosti“ i 6) „dobrih plodova“, 7) „bez hatera“ (nepriistrasna) i 8) „nelicemjerna“ (17. stih). Jakov u sledećem stihu spaja sve ove osobine u „plod pravde“, napominjući da se takav plod seje samo „u miru onima koji čine mir“ (18. stih). Samo duša koja je u miru sa Bogom jeste plodni voćnjak koji može da daje takve plodove.

Razmislite o ovome: Šta su prema rečima apostola Jakova osobine prave mudrosti? Suprotno tome, šta su osobine mudrosti koja ne dolazi odozgo? Šta je preduslov za primanje prave mudrosti? Kako uzgajamo ovaj plod pravde?

II Žarka Božja čežnja

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 4,1-10)

U jednoj narodnoj priči američkih indijanaca jedan čovek se obraća svom unuku i kaže: „Dva vuka se bore u srcu svakoga čoveka.“ Njegov unuk ga pita: „Koji vuk će pobediti?“ Deda odgovara: „Onaj koga hraniš.“

Jakov, takođe, govori o ratu koji se odvija u srcu svakog čoveka i pita: „Otkuda ratovi i raspre?“ (4,1) „Ne otuda li, od slasti vašijeh, koje se bore u vašijem udima?“ On nastavlja da objašnjava šta *hrani* ovaj rat: „Želite i nemate; ubijate i zavidite, i ne možete da dobijete; borite se i vojujete... Preljubočinci i preljubočnice, ne znate li da je prijateljstvo ovoga svijeta neprijateljstvo Bogu?“ (2. i 4. stih) Kao što vidimo, Jakov se ne plaši da upotrebi snažne reči da bi izneo određenu pouku. On ovde optužuje Božji narod za duhovno neverstvo. Oni su prekršili svoj „bračni zavet“ sa Bogom. Kako? Sklapajući prijateljstvo sa svetom. Zapazite da Jakov koristi reč *prijatelj* svetu, a ne reč koja označava nekoga ko je u ljubavnoj vezi. Kada pomislimo na preljubu, pomislimo na nekoga ko je prekršio svoj bračni zavet upuštajući se u vanbračne seksualne odnose. Međutim, Jakovljeva opomena o prijateljstvu prema svetu slična je Isusovoj opomeni o preljubi. Čovek ne mora da se upusti u odnose sa ženom da bi učinio preljubu; dovoljno je samo da je pogleda sa željom.

Negovanje prijateljstva sa svetom, čežnja za njegovim zadovoljstvima i prihvatanje njegovih vrednosti, dovoljno je da bismo prekinuli naš zavet sa Bogom. Bog je suprug pun ljubavi. Božja ljubav se prihvata potpuno ili nimalo: ne možemo biti Njegovi ili Mu služiti podeljenim srcem. Greh starog Izrailja, koji je počinio preljubu, bilo je njihovo „razdeljeno srce“ (Osija 10,2). Lek za lečenje podeljenog srca sada je isti kao i u ono vreme: to je Božja milost. „Gospod suproti se ponositima, a poniženima daje blagodat.“ (6. stih) Ta milost ispunjava pobunjenu dušu krotošču.

Jakov ističe kako ta blagodat pruža pobeđu nad podeljenim srcem, ujedinjujući ga sa Očevim: Prvo nam je rečeno da se 1) pokorimo Bogu, a zatim 2) da se protivimo đavolu, i on će pobeći (7. stih) Zapazite redosled događaja, koji je veoma važan. Nije nam rečeno da se protivimo, sve dok se ne pokorimo. Zašto? Zato što nam nedostaje snaga da u svojoj sili pobedimo đavola. Šta znači pokoriti se? Jakov postepeno objašnjava ovaj proces: 1) „Očistite ruke, grješnici, 2) popravite srca svoja, nepostojani“ (8. stih). 3) „Budite žalosni“ i 4) „plačite“ i 5) „jaučite“ (9. stih). 6) „Ponizite se pred Gospodom, i podignuće vas.“ (10. stih) Čiste ruke odnose se na čista dela, čisto srce na čista osećanja i misli. Bog daje milost samo poniznima, preobražavajući podeljeno srce u celo.

Razmislite o ovome: Jakov govori o sukobu koji se vodi u duši svakog čoveka. Kakav je to rat i šta ga pokreće? Zašto Jakov ukazuje na „slasti“ kao na krivca za ovaj rat, i šta se može učiniti u vezi sa tim? Kako Jakov određuje prijateljstvo prema svetu? Kakva opasnost preči duhovnom životu ako smo prijatelji svetu? Zašto Jakov naziva Božji narod preljubočincima? Šta Jakov misli pod pokoravanjem Bogu i protivljenjem đavolu? Zašto je dati redosled od presudne važnosti za postizanje uspeha? Kakvu ulogu poniznost ima u konačnom rezultatu?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da primene znanje koje su stekli na osnovu onoga što je Jakov rekao o poniznosti i mudrosti kao načinu za rešavanje sukoba u svom životu.

Za primenu: Svakoga dana se suočavamo sa poteškoćama, od blagih do veoma potresnih, koje stavljaju na probu našu vernost prema Bogu:

- 1) Neko nam preseče put u saobraćaju, i borimo se da ostanemo mirni.
- 2) Član porodice preti da će nas odbaciti zbog svađe, i borimo se da ostanemo mirni i ljubazni.

Ponekad pokleknemo, planemo i zažalimo zbog toga. Kako možemo da se sačuvamo od reakcija koje su pokazatelj „zemaljske mudrosti“ u svakoj od datih situacija?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Ukažite učenicima da blagovremena priprema može da im pomogne da reše sukobe ili barem da umanje štetne posledice.

Aktivnost: Napravite listu aktivnosti koje vam mogu pomoći da ostanete verni Božjoj ljubavi u teškim okolnostima koje zahtevaju poniznost.

Kako sledeće aktivnosti mogu da pomognu?

- 1) Lična molitva.
- 2) Posrednička molitva, neko se moli za vaš duhovni rast i snagu.
- 3) Učenje biblijskih stihova napamet kojih se možete prisetiti u teškoćama.
- 4) Čitanje knjiga o rešavanju sukoba i suočavanju sa teškim okolnostima.

9. biblijska doktrina **Jedan Zakonodavac i Sudija**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 4,1.11.12.

Učenici će:

Saznati: Proširite svoje znanje o tome šta sve ogovaranje obuhvata da bi mogli da ga izbegnu.

Osetiti: Biće uvereni da njihove reči treba da budu ispunjene ljubavlju i ljubaznošću.

Činiti: Odbaciće sve vrste ogovaranja, pronalaženje mana drugih, negativne kritike i razmetljivost.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Govor poput divljih konja

A. Zašto bi prema Jakovljevim rečima trebalo da odbacimo ogovaranje?

B. Zašto Jakov izjednačava osuđivanje drugih sa osuđivanjem Zakona i Zakonodavca?

II Osetiti: Duh ispunjen ljubavlju

A. Kako oštar razgovor možemo razlikovati od ogovaranja, pronalaženja mana i kritikovanja?

B. Zašto je imati ispravan duh važno kao i izgovarati prave reči?

III Činiti: Izbegavanje grubih reči

A. Koji su neki od načina na koje možemo izaći na kraj sa ogovaranjima, glasinama i oštrim kritikama?

B. Kako se možete sačuvati razmetljivosti?

Zaključak: Kada ogovaramo ili osuđujemo druge, mi, kao što Jakov otkriva, osuđujemo Zakon i Zakonodavca.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 4,1.11.12.13.16.

Ključno načelo duhovnog rasta: Kada ogovaramo ili osuđujemo druge, mi, kao što Jakov otkriva, osuđujemo Zakon i Zakonodavca.

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da prošire svoje znanje o ogovaranju da bi ga prepoznali i izbegavali u svim oblicima.

Razmislite o ovome: Setite se trenutka u kome je neko koga volite i do koga vam je stalo, uključujući i vas, bio povređen zbog glasila ili laži koje su kružile na poslu ili u porodici. Kako ste se osećali kada ste čuli da drugi ružno pričaju o osobi do koje vam je stalo? Kako ste reagovali? Koji je najbolji način da izađete na kraj sa ogovaranjima, glasinama i oštrim kritikama?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Proširite znanje svojih učenika o tome šta sve ogovaranje obuhvata i zašto ga, prema Jakovljevim rečima, moramo izbegavati. Drugo, pomozite im da shvate koliko ponos može biti strašan.

I Govor poput divljih konja

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 4,1.11.12)

Jedna jedina reč može da oslikava neku pojavu u svetu. Proučavanje njene upotrebe u prošlosti može da obogati naše razumevanje njene upotrebe u sadašnjosti. U arapskom, na primer, u nekom istorijskom trenutku, Beduini ili nomadi posmatrali su krdo divljih konja kako juri pustinjom, kvareći dine, i tako je u arapskom jeziku nastala reč za ogovaranje. Kasnije, svaki put kada bi neko primetio stampedo divljih konja, setio bi se destruktivnosti rđavog govora.

Reč koja označava klevetu ili „opadanje“, koju Jakov koristi na grčkom jeziku, nema tako živopisni koren kao u arapskom jeziku, ali određuje prirodu ogovaranja kao nimalo manje razornu. Izvedena je iz reči *katalao*, što znači klevetati ili biti klevetnik. Klevetnik je neko ko lažima i lažnim prikazivanjem izlaže drugu osobu sramoti ili poruzi. Reč *klevetnik* potiče iz korena koji znači „voditi“, što samo po sebi ne mora neophodno da označava nešto zlobno; ali u kontekstu opadanja, ukazuje na nameru da nekoga ponizi ili povredi. Zatim, oblik imenice u grčkom jeziku odnosi se na osobu koja ogovara iza leđa, koja govori rđave i zajedljive stvari o nekome ko nije prisutan.

Imajte ovo na umu: čak i ako osoba koju ogovaramo nije prisutna, Bog čuje svaku reč. Rečeno nam je da ćemo dati izveštaj na sudu za svaku praznu reč koju izgovorimo (Matej 12,36.37). Ogovarač kaže: „Ako nemaš ništa lepo da kažeš, sedi pored mene.“ Iako ovo zvuči smešno, podseća nas na razornu moć reči. Štetni uticaj reči otkriva se, takođe, u značenju reči *sarkastičan*. Njoj bliska reč *sarkofag* znači mrtvački kovčeg. Svaki put kada ogovaramo ne ubijamo u doslovnom smislu, ali stvaramo leševe od osoba koje su nam na udaru. Kada se setimo kultura u kojima još uvek vladaju surovi običaji ljudožderstva, zadržimo prožeti osećanjem odvratnosti. Ipak, svaki put kada ogovaramo nekoga ili se hranimo događajima iz tuđeg života, zar nismo i mi, na neki način, krivi za kanibalizam?

Jakov navodi dva razloga zašto poziva na uzdržavanje od opadanja: 1) klevetnik ili ogovarač, koji kleveta ili osuđuje svog brata ili sestru u Hristu, zapravo kleveta i osuđuje Zakon i Zakonodavca (11. stih). Kako? Zato što je takvo postupanje u suprotnosti za zlatnim pravilom: „Ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svom misli svojom; i blišnjega svojega kao samoga sebe.“ (Luka 10,27) Napasti verbalno nekoga zapravo znači napasti Boga; znači naći manu samom Zakonu koji osuđuje napad. 2) Pronalaženje mana nije samo iznošenje mišljenja o svom blišnjem, to je prisvajanje isključivog Božjeg prava da sudi.

Zapazite kako se Jakov obraća svojim slušaocima: „Braćo.“ Tim izborom reči Jakov nas podseća na bliske odnose koji treba da vladaju među vernicima. Kao što je apostol Jovan rekao: „Od ove ljubavi niko veće nema, da ko dušu svoju položi za prijatelje svoje.“ (Jovan 15,13) Prava ljubav postupa suprotno ogovaranju. Umesto da nekome oduzme život, ona je spremna da se žrtvuje da bi ga spasila. Jakovljeva upotreba reči *brat* podseća nas na Isusovu upotrebu reči *bližnji* u priči o milostivom Samarjaninu, koju je ispričao odgovarajući na pitanje: „Ko je moj bližnji?“ (Luka 10,29) Prema toj priči i spisima Elen Vajt „Naš bližnji je svaki čovek kome je neophodna naša pomoć.“ (*Pouke velikog Učitelja*, str. 376. original) Svaki hrišćanin je čovek ostavljen na putu da umre. Svaki je i Samarjanin, izlečen da spase druge koji su ostavljeni da umru. Takvo razumevanje treba uvek da nas uzdigne da bi se prema svima sa kojima dolazimo u dodir ophodili ljubazno i sa poštovanjem.

Razmislite o ovome: U kom smislu ogovaranje možemo izjednačiti sa ubistvom? Šta poreklo te reči u grčkom jeziku otkriva o njenom značenju? Koje razloge Jakov navodi što osuđuje ogovaranje? Zašto je osuđivanje drugoga jednako ne samo osuđivanju Zakona već i prisvajanju Božjih isključivih prava kao Sudije?

II Para koja nestaje

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 4,13.16)

Ovi stihovi udaraju u srž razmetljivosti, prekoračenja granice onoga što je razumno i pošteno. Jakov kaže da nije razumno, što znači da je razmetljivo, praviti planove u životu nezavisno od Božje volje. Sveto pismo navodi nekoliko razloga za to, jedan od njih je sledeći: „Ili ne znate da su tjelesa vaša crkva Svetoga Duha koji živi u vama, kojega imate od Boga, i nijeste svoji?“ (1. Korinćanima 6,19) Hristos lično kaže da je odricanje od samog sebe neophodno da bismo mogli poneti svoj krst. Ne možemo istovremeno nositi svoje častoljublje i krst. U tom slučaju ispustićemo krst.

Da bi jasno istakao svoju misao i da vernici ne bi obmanjivali sebe da bez opasnosti mogu da odlažu posvećivanje svega Hristu, Jakov, rečima sličnim onim iz Knjige propovednikove, postavlja pitanje: „Jer šta je vaš život? On je para, koja se zamalo pokaže, a potom je nestane.“ (14. stih) Ova slika pokazuje da kada se život završi, ne postoji ništa što bi ukazalo na naše postojanje – ne ostaje nikakav trag. Tada svi naši planovi i sve naše želje prestaju.

Jakov ne kaže da ne treba da pravimo planove; on kaže da ne treba da zaboravimo 1) da smo Božja intelektualna, emocionalna i materijalna svojina; 2) sredstva koja nam daje da obavljamo posao dar su od Njega; 3) da bismo se sačuvali razmetljivosti pre razmišljanja o tome šta ćemo da uradimo, treba da položimo svoje planove i darove pred Njegove noge; 4) da prihvatimo sledeći stav: „Umjesto da govorite: Ako Gospod htjed bude, i živi budemo, učinićemo ovo ili ono.“ (15. stih) Takvim stavom priznajemo Božju potpunu vlast nad svakim delom svog života i da je svrha svega što činimo izvršavanje Njegove volje. Tim stavom pokoravamo sebe Caru univerzuma i priznajemo svoju potpunu potčinjenost i zavisnost od Njega. Uostalom, jedino što ostaje posle smrti je „duhovni i moralni karakter.“ (Elen Vajt, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 259)

Razmislite o ovome: Šta je razmetljivost prema Jakovljevim rečima? Šta je suprotno tome? Šta razmetljivost otkriva o nečijem srcu? Šta znači činiti nešto po Božjoj volji? Zašto je to ključni deo svih naših planova?

3. KORAK – PRIMENITE

Za primenu:

- Šta možete da učinite da izbegnete ogovaranje? (Na primer: promenite temu, tiho se pomolite, kažete nešto ljubazno, itd.)

- Kako možete da se čuvate razmetljivosti?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Upotrebite sledeću aktivnost da pomognete učenicima da shvate besciljnost života izvan Hrista, i važnost čuvanja od razmetljivosti.

Aktivnost: Opišite šta se dešava kada kamen bacimo u vodu. (Na primer: Voda se razdvoji i jasno se vidi mesto kuda je kamen prošao, ali onda, za nekoliko trenutaka, to mesto više nije uočljivo i veoma brzo, čak i talasanje vode prestaje, i na kraju ništa više ne ukazuje da je kamen udario o površinu vode.) Kako ova slika otkriva krhkost ljudskog života i važnost polaganja svega u pokornost Hristu?

10. biblijska doktrina **Plačite i ridajte!**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 5,1-6.

Učenici će:

Saznati: Saznaće da je preobražen život posledica odvratanja od greha.

Osetiti: Žaliće zbog svojih greha iskreno se kajući.

Činiti: Pokazaće nesebičnim deljenjem sredstava svoju uverenost da svo bogatstvo primaju od Boga.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Iskreno pokajanje

A. Zašto Jakov poziva bogate da plaču?

B. Odredite prema Svetom pismu šta je pokajanje i „žalost koja je po Bogu“?

II Plačite i ridajte!

A. Kako „žalost koja je po Bogu“ vodi pokajanju?

B. Zašto ne može doći do prave promene u životu ako ne doživimo iskrenu žalost zbog greha i ne odbacimo ga?

III Činiti: Sticanje bogatstva u poslednjim danima

A. Kako upravljanjem svojih dobara možemo pokazati da verujemo da sve što imamo primamo od Boga?

B. Šta možete da učinite da pokažete drugima besmislenost oslanjanja na bogatstvo?

Zaključak: Nema prave promene bez iskrenog pokajanja.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 5,1-6.

Ključno načelo duhovnog rasta: Nema prave promene bez iskrenog pokajanja.

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da shvate da je promenjen život rezultat odvratanja od greha.

Razmislite o ovome: Kako vam žalost koju doživljavate u svom životu pomaže da shvatite Jakovljevu nalog da žalite zbog greha? Zašto je žaljenje zbog greha neophodno? Posvetite vreme u tihoj molitvi žaljenju zbog patnje koju su vaši gresi naneli drugima i Isusu. Kako vas to žaljenje približava Bogu?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da shvate neophodnost i značenje iskrenog pokajanja i besmislenost oslanjanja na bogatstvo.

I Plačite glasno i ridajte

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 5,1-6)

Jakov poziva bogate: „Plačite i ridajte za svoje ljute nevolje koje idu na vas.“ (1. stih) Šta je svrha Jakovljevog naloga da se uključe u takvo otvoreno iskazivanje žalosti? Zar ne bi za čitavo društvo bilo korisnije u duhovnom, da ne spominjemo u materijalnom i građanskom smislu, da je tražio od bogatih da plate četvorostruko više od onoga što su prevarom uzeli, kao što je carinik Zakhej dobrovoljno učinio posle Isusove posete njegovom domu, koja je promenila njegov život? Zar nisu obnobljenje i promena neophodni rodovi blagodati u preobraženom životu i konačni rezultat njenog delovanja?

Na ovo pitanje Jakov bi nesumnjivo potvrdno odgovorio. Istovremeno, tvrdio bi da kao što je obnobljenje plod delovanja milosti, isto tako do obnobljenja ne može doći bez pokajanja. Izgleda da izraz „bogati“ obuhvata duhovno obeležje kao i materijalno – odnosno one koji su bogati u materijalnim dobrima, ali duhovno siromašni. Apostol Jovan ukazuje na ovu grupu ljudi u Otkrivenju, u svojoj poruci upućenoj Laodikejskoj crkvi: „Jer govoriš: Bogat sam, i obogatio sam se, i ništa ne potrebujem; a ne znaš da si ti nesrećan, i nevoljan, i siromah, i slijep, i go.“ (3,17) Bez čovekove težnje da ispuni Jakovljev nalog i iskaže svoju žalost, lek koji Jovan predlaže ne može da donese izlečenje: „Svetujem te da kupiš u Mene zlata žeženoga u ognju, da se obogatiš; i bijele haljine, da se obučeš, i da se ne pokaže sramota golotinje tvoje; i masti očinjom pomaži oči svoje da vidiš.“ (18. stih)

Žalost, iskrena tuga zbog greha preduslov je za ovu razmenu. U biblijsko vreme naricanje je bilo izraz žalosti za umrlima. Jakov poziva bogate da ridaju zbog svoje smrti dok su još živi; odnosno, dok još uvek imaju priliku da se pokaju. Jakov jasno kaže da haljine bogatih „pojedoše moljci“ (Jakov 5,2), ukazujući da su u duhovnom smislu neodgovarajuće, da ne mogu ih pokrijati i da njihova pokvarena dela drugi jasno mogu da vide. Ono što je njima potrebno jeste mast za oči, duhovno rasuđivanje koje pruža Sveti Duh, o kome govori apostol Jovan, da bi uvideli svoje pravo stanje, posegnuli za žeženim zlatom, verom, i kupili što im je besplatno ponuđeno, nepropadljivo bogatstvo Božje milosti, da bi pokazali velikodušnost prema drugima i sakupljali svoje bogatstvo na Nebu.

Razmislite o ovome: Zašto Jakov poziva bogate da plaču i ridaju? Koja je svrha takve žalosti? Kako „žalost koja je po Bogu“, kako je rečeno u Bibliji (2. Korinćanima 7,10) vodi na pokajanje?

II Kao na dan zaklanja

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 5,2-6)

Jakov posle naloga upućenom bogatima da plaču i ridaju u dva navrata izriče sud nad njima. Prvo (2. i 3. stih) najavljuje propast njihovom nagomilanom bogatstvu, potanko objašnjavajući šta će se dogoditi. Zatim (od 4. do 6. stiha), iznosi pojedinosti u vezi sa prestupima koje su bogati počinili, kojima su i navukli sudove na ono što su zgrnuli. Osvrnimo se na prethodne stihove da bismo potpunije shvatili duhovne implikacije o besmislenosti oslanjanja na bogatstvo i strašnoj ceni koju ne plaćaju samo bogati, već i društvo, budući da se bogatstvo stiče na štetu drugih ljudi.

Bogatstvo se meri onim što posedujemo. Bogati kojima se Jakov obraća imaju ogromno bogatstvo. Oni imaju i više nego što im je potrebno, dok oni kojima silom oduzimaju nemaju ništa. Njihovo ogromno bogatstvo prikazano je na tri načina: 1) „haljine vaše“ (2. stih), 2) „zlato i srebro“ i 3) Jakov uopšteno misli na neodređeno „bogatstvo“ (3. stih), koje bismo danas nazvali dragocenostima, kao što su kuće, zemlja, umetničke kolekcije, nakit, deonice itd. Ova bogatstva, skupa odeća, zlato, srebro i druge vrednosti, bile su nagomilane ili, kako to Jakov kaže, „stekoste... u posljednje dane“. (3. stih) Gomila

označava veliku količinu nečega. Ukazuje na prezasićenost, pretovarenost, što podrazumeva pohlepu i škrtost. Najuznemirujuće od svega je izraz „u posljedje dane“, koji ukazuje na nameru ili dela bogatih da se u poslednjim danima zemljine istorije okrenu sticanju bogatstva umesto duhovnim vrednostima.

Međutim, u sledećim stihovima Jakov razotkriva da ono što čine nije radi Boga, već umesto Boga. „Gle“, kaže u četvrtom stihu. Pozivajući nas da pogledamo, Jakov ukazuje da je pokazatelj njihove prevare jasno vidljiv. „Gle, više plata vašijeh poslenika koji su radili njive vaše i vi ste ih otkinuli; i vika žetelaca dođe do ušiju Gospoda Savaota. Veseliste se na zemlji, i nasladiste se; uhraniste srca svoja, kao na dan zaklanja. Osudiste, ubiste pravednika, i ne brani vam se.“ (4-6. stiha)

Jakov opominje da težnja za bogatstvima samo radi bogatstva vodi 1) iznuđivanju, 2) udovoljavanju sebi, 3) samozadovoljstvu, 4) pohlepi za materijalnim, 5) nepravdi, 6) i ubistvu. Ti prestupi su vidljivi, moguće zato što ih bogati otvoreno čine ne strahujući od kazne. Njihova dela ne vide samo ljudi, već i Bog. Isus je jednom upitao: „Kakva je korist čovjeku ako sav svijet dobije a duši svojoj naudi? Ili kakav će otkup dati čovjek za svoju dušu?“ (Matej 16,26) Svet često pokazuje koliko malo ceni vrednost duše. Jakov moli svet da plače i rida „za svoje ljute nevolje“ (Jakov 5,1), jer „žalost koja je po Bogu donosi za spasenje pokajanje“ (2. Korinćanima 7,10), da odvrati sudove koji dolaze na „dan zaklanja“ (Jakov 5,5), „koji idu na vas“ (Jakov 5,1).

Razmislite o ovome: Bogatstvo je dar od Boga. Ipak, zašto je nagomilano bogatstvo ovde prokleta? Na koji način su bogati skupili svoje bogatstvo? Šta Jakov upozorava da će se desiti ako bogati ne budu plakali i ridali, i ne budu se pokajali?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Ohrabrite članove razreda da u svoj svakodnevni život primene Jakovljeve savete u vezi sa pokajanjem.

Za primenu: Kako vi merite svoje bogatstvo? Bogatstvo u finansijskom smislu nije jedini način na koji društva mere obilje i bogatstvo, iako je to jedan od najočiglednijih. Neki ljudi ga mere zdravljem ili porodicom. Drugi slavom i ugledom. Neki ličnim dostignućima. Sve ovo je dobro kada imamo dve činjenice na umu: 1) bogatstvo koje cenimo dar je od Boga, dato da i drugima bude blagoslov, a ne samo nama i 2) treba da bude posvećeno službi Bogu, da bude upotrebljeno za napredovanje Njegovog dela, a ne za samouzdanje. Čime nas je Bog blagoslovio? Zašto moramo dozvoliti Bogu da nas blagoslovi umesto da težimo časti?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Ovu vežbu trebalo bi uraditi izvan razreda da bi pomogla učenicima da lično shvate Jakovljevu poruku, i da ne uzdižu ono što razdeljuje srce.

Aktivnost: Jakov poziva bogate da plaču zbog nevolja do kojih su ih gresi doveli. Od čega mi treba da se okrenemo ili šta da zaboravimo? Šta bi nas, ako bismo plakali zbog toga, dovelo bliže Isusu? Zamolite učenike da sastave molitvu ili izraze svoju žalost zbog greha ili patnje koju su prouzrokovali. Svoju žalost mogu izraziti u obliku pesme, slike, pevanja himne i komponovanja melodije.

11. biblijska doktrina **Spremanje za žetvu**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 5,7-11.

Učenici će:

Saznati: Shvatiće šta znači da budu strpljivi dok čekaju Gospoda.

Osetiti: Negovaće strpljenje iako su okruženi nepravdom i patnjom.

Činiti: Boriće se da se ne obeshrabre dok se suočavaju sa zlom očekujući Gospodnji povratak.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Utvrditi strpljenjem svoje srce

A. Šta apostol Jakov misli kada kaže: „Trpite“?

B. Koje su prema Jakovljevim rečima osobine strpljive osobe?

II Osetiti: Jovovo strpljenje

A. Šta mislite na koji način su nevolje koje je Jov doživeo oblikovale i ojačale njegovu veru?

B. Šta možete naučiti iz Jovovog primera što će ojačati vašu veru?

III Činiti: Posmatranje i čekanje

A. Kako možemo pokazati strpljenje na delu?

B. Kako prema Jakovljevim rečima treba da odgovorimo na pokvarenost koju vidimo u svetu?

Zaključak: Dok čekaju da se Gospod vrati, Jakov nalaže vernicima da budu strpljivi kada se suoče sa zlom i nepravdom, i da se ne obeshrabre.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 5,7-11.

Ključno načelo duhovnog rasta: Dok čekaju da se Gospod vrati, Jakov nalaže vernicima da budu strpljivi kada se suoče sa zlom i nepravdom, i da se ne obeshrabre.

Samo za učitelje: Iskoristite sledeću aktivnost za razgovor da biste pomogli učenicima da shvate potrebu za negovanjem strpljenja iako su okruženi nepravdom i patnjom, oslanjajući se na obećanje da će Bog na kraju sve ispraviti.

Aktivnost: Razgovarajte o nevoljama koje su zadesile Jova i neke starozavetne proroke, usredsređujući se na ono što su pretrpeli i kako su podneli progonstvo.

Razmislite o ovome: Ako bi trebalo da naslikate strpljenje na osnovu izveštaja o Jovu, kako bi strpljenje izgledalo? Kako je prorok Isaija pokazao strpljenje kada je trebalo da podnese smrt svoje supruge? Kakav je bio Osijin odgovor na Božji nalog da se oženi preljubošćinom? Kako njihov život pokazuje strpljenje na delu i čemu se mi možemo iz toga naučiti?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Pomozite članovima razreda da prošire svoje znanje ne samo o tome šta je strpljenje, već i kako ono izgleda na delu.

I Utvrditi strpljenjem svoje srce

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 5,7.8)

Apostol Jakov u 5. poglavlju 7. i 8. stihu drži propoved o strpljenju, koju započinje rečima: „Trpite, dakle“. Reč *dakle* je još jedan način da se kaže „prema tome“ i označava zaključak prethodnog razmišljanja. To prethodno razmišljanje o pokvarenosti bogatih, zapisano u 5,1-6, stvara okvir za ono što sledi u 7. i 8. stihu, u kojima nalaže vernicima da budu strpljivi, navodeći primere koji će im pomoći da podnesu teret čekanja suočeni sa nepravdom.

Primer strpljenja na koji treba da se ugledamo prema Jakovljevim rečima, dok čekamo da se Gospod vrati, jeste zemljoradnik. „Gle, težak čeka plemenitoga roda iz zemlje, i rado trpi, dok ne primi dažd rani i pozni.“ (7. stih) Proučavanje ovog stiha pruža dragoceni uvid u to šta znači čekati. Zapazite kako zemljoradnik čeka: 1) pun očekivanja, 2) strpljivo, dok 3) ne primi rani i pozni dažd. To što je zemljoradnik pun očekivanja znači da čeka nešto što sa sigurnošću zna da će se dogoditi. On očekuje žetvu na isti način na koji će Bog, kako je rečeno, „zamahnuti srpom, jer je žetva uzrela“ (Joilo 3,13). Slika žetve, ranog i poznog dažda ukazuje na sud. Zemljoradnikova uloga u velikoj žetvi duša nije da posmatra pokvarenost, već svoje polje. Ne treba da gleda u tuđe polje, već samo u polje koje mu je dodeljeno. On treba da ga čuva, čekajući da duše kao usevi sazru, da bi mogle biti sakupljene i odnesene u nebeske žitnice. Da bi se to dogodilo, rani i pozni dažd mora da padne - jasni simboli izlivanja Svetog Duha, kao što je zapisano u Zahariji 10,1. i Delima 2,1-3.

Zapazite da zemljoradnik ne može da upravlja ishodom žetve. On samo može da sadi, moli se i čeka, nadajući se da će kiša natopiti zemlju, učiniti da usevi narastu i budu spremni za žetvu. Njegov posao je da do vremena žetve radi i straži. Biti budan znači upravo to. To je straženje koje uključuje strpljivo čekanje očekivanog i obećanog ishoda. Ne zaboravite da se, po redosledu, setva i žetva odvijaju na početku i kraju razdoblja rasta. Između se obavlja dug i mukotrpan posao koji zahteva mnogo vremena. Bavljenje zemljoradnjom uključuje čekanje, i zato predstavlja savršenu pouku za osobe koje obrađuju zemlju ljudskog srca, seju seme Jevanđelja, straže nad njima dok im koren ne ojača i neguju ih.

I nama je, kao i zemljoradniku, dato polje duša o kome treba da se staramo, bilo da su u pitanju članovi porodice, prijatelji, kolege s posla, vernici, gde god da se nađemo. Treba da posejemo seme Jevanđelja u svako srce i da strpljivo čekamo rezultate, „kao koji će dati odgovor“ (Jevrejima 13,17).

Usredsređivanjem na polje, umesto na nedostatke i neuspehe sveta koji nas okružuje ili naše lične, čuvamo nadu i postojanost u svom srcu.

Razmislite o ovome: Koje rešenje Jakov daje u vezi sa tim kako da odgovorimo na pokvarenost koju vidimo u svetu? Šta znači da budemo strpljivi dok čekamo Gospoda?

II Blagosloveni su milostivi

(Podsetite se teksta iz Poslanice apostola Jakova 5,9-11)

U nastavku Jakov iznosi veličanstvene primere strpljenja u vatrenim iskušenjima starozavetnih proroka i Jova. U iskušenju u kome su doživeli patnju i okrutnost, vladali su se ljubazno i ponizno, pokazujući Božje sažaljenje, saosećanje, nežnost i milost. Progonstvo je nezaobilazno zlo, da tako kažemo, u grehom iskvarenom svetu. Zašto? Svi smo mi na „probnom nastupu“ pre odlaska na Nebo. Progonstvo omogućava, pre nego što stupimo na nebesku pozornicu, da pokažemo kome smo verni - Hristu ili sotoni. Strpljivo čekati je jedno. Činiti tako kada se suočavamo sa progonstvom ili finansijskim gubicima, izopštavanjem iz društva ili pretnjom smrću, gubitom nade u zemaljski uspeh, znači podneti sve sa junačkim strpljenjem Jova i proroka.

Jakov na praktičan način pojašnjava šta takvo strpljenje obuhvata da bismo mogli da ga prepoznamo. „Ne uzdišite jedan na drugoga, braćo, da ne budete osuđeni: Gle, sudija stoji pred vratima. Uzmite, braćo moja, za ugled stradanja i trpljenja proroke koji govoriše u ime Gospoda. Gle, blaženim nazivamo one koji pretrplješe. Trpljenje Jovovo čuste i posledak Gospodnji vidjeste: jer je Gospod milostiv i smiluje se.“ (9-11.stiha)

Strpljenje ćemo prepoznati po sledećim odlikama: 1) osoba odbija da se upusti u osuđivanje koje ne izgrađuje ili ohrabruje i 2) ostaje smirena i ljubazna kada se suočava sa okrutnošću i patnjom. Takvo spoljašnje prikazivanje milosti rezultat je delovanja Duha u duši. Kada se usudimo da preuzmemo prava Sudije, ne samo da smo u opasnosti da pogrešno sudimo, već da budemo osuđeni istim duhom koji pokazujemo prema drugima. Jakov nas podseća da je „Gospod milostiv i smiluje se“ (11. stih), i da je stepen milosti koji pokazujemo prema drugima dok čekamo da Gospod dođe, mera koja će biti pokazana prema nama. „Blago milostivima“ kao što je Isus rekao u blaženstvima, „jer će biti pomilovani“. (Matej 5,7)

Razmislite o ovome: Šta znači strpljivo čekati kao Jov? Šta su on i proroci podneli, i, što je još važnije, kako su podneli? Koje osobine prema Jakovu poseduje strpljiva osoba? Kako te osobine otkrivaju Boga drugima? Zašto nas, prema Jakovljevim rečima opomene, osuđivanje drugih dovodi u opasnost da budemo osuđeni? Koje Božje osobine Jakov navodi i šta one otkrivaju o Njegovom stavu prema svojoj zalutaloj i paloj deci?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Pomozite članovima razreda da primene načela strpljenja u svom svakodnevnom životu.

Za primenu:

- U okviru razgovora o Jakovljevom savetu o potrebi za strpljenjem, razmislite u kojim područjima svoga života biste mogli pokazati više strpljenja?
- Navedite šta vam može pomoći da ostanete strpljivi umesto da popustite gnevu ili razočarenju. Na primer, molitva, učenje biblijskih stihova napamet, njihovo izgovaranje, duboko disanje pre oštrog odgovora, itd. Kako ovo može pomoći u trenutnim prilikama, a kako u dugotrajnim kada čekamo na željeni ishod ili odgovor na molitvu? (Na primer, čekanje na zaposlenje, da nam Bog pomogne da pronađemo pravi dom ili rešimo porodične sukobe.)

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Uz pomoć sledeće vežbe pomozite učenicima da steknu šire znanje o strpljenju da bi ga negovali i pokazali u svom životu u ovom prilično nestrpljivom svetu.

Aktivnost: Da strpljenje u Bibliji ima lice, onda bi to sigurno bio Jov u Starom zavetu i Isus u Novom. Ko bi još mogao da predstavlja lice strpljenja i da vas nadahne, neka istorijska ličnost ili neko iz savremene istorije? Ispričajte drugima ko je ta ličnost i zašto vam pruža nadu?

12. biblijska doktrina **Molitva, izlječenje i obnovljenje**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Jakov 5,13-16.

Učenici će:

Saznati: Prepoznaće važnost molitve i priznanja u potrazi za božanskim izlječenjem i oprostjenjem.

Osetiti: Verovaće da Bog može da ih obnovi i izleči od bilo koje bolesti, fizičke ili duhovne.

Činiti: Imaće potpuno poverenje u Hrista kao velikog Lekara.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Molitva za bolesne

A. Koje korake Jakov savetuje da preduzmemo u svojoj želji da budemo izlečeni?

B. Kakvu ulogu molitva i priznanje imaju u našoj težnji za izlječenjem?

C. Objasnite šta prvobitno značenje reči *obnoviti* otkriva o Bogu kao Iscelitelju.

II Osetiti: Pitanje vremena

A. U kojoj meri iz Jakovljevih uputstava primamo snagu i utehu da u slučaju bolesti pozovemo starešine i molimo se za bolesne?

B. Šta možete da učinite da održite veru snažnom dok čekate odgovor na molitvu u vezi sa nečijim izlječenjem?

III Činiti: Imati poverenja u velikog Lekara

A. Kakvo ohrabrenje možete pružiti onome ko se oseća obeshrabreno zato što njegova molitva za izlječenje možda neće biti uslišena?

B. Kako možete utešiti nekoga ko je ožalošćen zbog gubitka voljene osobe?

Zaključak: Ne postoji ništa što Bog ne može da izleči, obnovi, povрати, previje ili okrepi.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Jakov 5,13-16.

Ključno načelo duhovnog rasta: Ne postoji ništa što Bog ne može da izleči, obnovi, povрати, previje ili okrepi.

Samo za učitelje: Upotrebite sledeću aktivnost da pomognete učenicima da uspostave zajednicu sa Isusom ne samo kao sa svojim Iskupiteljem, već i velikim Lekarom, koji „iscjeljuje sve bolesti tvoje“. (Psalam 103,3)

Uvodna aktivnost: Zamolite jednog ili dva člana razreda, kojima nije neprijatno da svoje iskustvo ispričaju drugima, da se ukratko podsete vremena kada su se Gospodu molili za izlječenje, za sebe lično ili za druge. Koja je bolest bila u pitanju? Kako se sve završilo? Da li su primili odgovor kakvom su se nadali?

Ako ne, kako su to podneli? Kakva pitanja je to pokrenulo? Kako je to iskustvo ojačalo njihovu veru? Šta im je to otkrilo o Isusu kao velikom Lekaruu?

Razmislite o ovome: Na osnovu iskustava koje ste čuli i koja ste lično doživeli, šta možete reći kakvu ulogu „molitva vjere“ (15. stih), kako je Jakov naziva, ima u izlečenju? Opišite šta ste naučili o toj vrsti molitve u svojim ličnim iskustvima sa izlečenjem. Kako je to produbilo vaše shvatanje Hristove uloge kao Iscelitelja, ne samo vaših bolesti, već i greha?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Naglasite važnost molitve i priznanja prilikom traženja božanskog izlečenja i oprostjenja.

I Molitva za bolesne

(Podsetite se u razredu teksta iz Poslanice apostola Jakova 5,14-16)

Kada je nekome potrebno izlečenje, Jakov savetuje da se pozovu crkvene starešine. „Boluje li ko među vama, neka dozove starješine crkvene.“ (14. stih) Ovaj savet ne bi trebalo protumačiti kao da se Jakov zalaže za odbacivanje medicinske pomoći. On je samo hteo da usmeri našu pažnju na činjenicu da postoji duhovna dimenzija naše bolesti koja ne sme biti zanemarena kada se traži izlečenje. Bez obzira kojom stazom krenemo na svom putu izlečenja, prvo treba da tražimo savet i pomoć velikog Lekara.

Međutim, šta Jakov misli pod „bolesni“ među vama? Izgleda kao očigledno pitanje sa podjednako očiglednim odgovorom. Međutim, temperatura je jedno, a kongenitalni poremećaj na rođenju drugo. Da li Jakovljevi nalog uključuje izlečenje takvih urođenih poremećaja i dugih, neizlečivih bolesti, paraliza itd.? To su ključna pitanja. Osvrtanje na poreklo reči *bolestan* od velike je koristi za pronalaženje odgovora. Reč *bolestan*, zabeležena u 14. stihu, potiče od grčke reči *astheneo*, koja znači oboleo, nemoćan, bolestan ili oslabeo. Takođe, ima značenje „biti slab u bilo kom smislu“. (*Strong's Exhaustive Concordance of the Bible*)

Tvrđenje ili obećanja ovih razmera mogu biti zbunjujuće, budeći u mnogima sumnjičavost. Ako se vernici mole za izlečenje, a ono se ne dogodi, u opasnosti su da pomisle da su doživeli neuspeh, ili još gore, da su obmanuti, pri čemu se javljaju sumnje u iskrenost njihove vere. Svi ovi strahovi i sumnje nisu od Boga.

Suština je sledeća: tekst obuhvata ili pruža nadu za izlečenje bilo koje bolesti ili stanja. Onda bi neko mogao da postavi logično pitanje, zašto izlečenje nije darovano svaki put kada neko u veri traži Boga? Kratak odgovor glasi da se na svaku molitvu za izlečenje odgovara potvrdno. Pitanje nije da li će Bog izlečiti bolesnika, već kada će to učiniti. Sve je pitanje vremena. Proučimo dalje ovu ideju.

Postoje tri moguća trenutka kada može doći do božanskog izlečenja: 1) istog trenutka (kao kada je Isus izlečio uzetog, Matej 9,1-6); 2) postepeno (kao u Nemanovom slučaju koji je bolovao od gube, 2. O carevima 5. poglavlje, 3) prilikom vaskrsenja (kao u slučaju Pavlovog „žalca“, ili Jakovljevog kuka (vidi: 2. Korinćanima 12,7; 1. Mojsijeva 32,25). Molitve za izlečenje uvek bivaju uslišene, samo je pitanje vremena kada će se ostvariti. Odluka o tome pripada samo Bogu, što će nas još više približiti Njemu i doneti slavu Njegovom imenu. Živeti sa bolešću sa ove strane neba može predstavljati posebnu službu na koju je Bog pozvao određene pojedince, da bi Mu služili na najbolji način i doneli blagoslov drugima.

Nakon tih reči, Jakov opisuje pet koraka koje čovek koji je pogođen fizičkom bolešću treba da sledi kada traži božansko izlečenje. Bolesnik treba: 1) da pozove starešine; 2) „te neka čitaju molitvu nad njim, i neka ga pomažu uljem u ime Gospodnje“ (14. stih). Važno je da ovde zastanemo na trenutak i zapazimo da je reč ulje prevedena od reči *elaion*, što znači maslinovo ulje, koje je simbol Svetog Duha. Maslinovo ulje se koristilo u službi u svetilištu za posvećivanje i izdvajanje sveštenika za Božju službu. Korišćeno je i za pomazanje izrailjskih careva. To znači da se pomazanjem, čak i u sred poteškoća, bolesnik izdvaja da bi Sveti Duh mogao da deluje. U suštini, Bog ga želi u svojoj službi.

Ovu istinu možemo uočiti u reči pomazanje, *aleiphō*, koja se sastoji iz dve reči, jedne koja se odnosi na „savez“ ili „jedinstvo“, u ovom slučaju sa Bogom, i druge koja znači ulje ili izobilje, i odnosi se na nešto skupoceno, nešto izuzetno raskošno. Ovaj opis ukazuje da Bog velikodušno i obilno izliva svog Duha na svoju decu prilikom izlečenja i blagosiljanja.

Dalje, Jakov poziva starešine da se 3) mole, jer „molitva vjere pomoći će bolesniku, i podignuće ga Gospod“ (15. stih). Postoje mnogi savremeni primeri trenutnih izlečenja, ali nisu sva prava. Međutim, bilo da Bog odluči da nekoga izleči odmah ili kasnije, obnovljenje će se sigurno dogoditi, kao što sledeće proučavanje korena reči na grčkom pojašnjava. Reč podignuće potiče od reči *egeirō*, koja znači „probuditi, podići iz bolesti ili smrti“, doslovno ili u prenesenom značenju. Ova ista reč upotrebljena je u tekstu u Delima 26,8, u kome se govori kako Bog može da podigne iz mrtvih. Znači, isceljujuća sila, o kojoj Jakov govori, koja može da ukloni bolest, potiče iz istog Izvora kao sila upotrebljena da prilikom vaskrsenja ponovo vrati mrtve u život. Kakva čudesna misao. Veza između isceljenja i vaskrsenja treba da nas podstakne da shvatimo da ne postoji ništa što Bog ne može da izleči, obnovi, povrati, previje ili okrepi.

Konačno, Jakov savetuje bolesne 4) „ispovijedajte, dakle, jedan drugome grijehe“ (svoje greške, pogrešne korake, uvrede, grehe) i 5) „molite se Bogu jedan za drugoga, da ozdravljate“ (16. stih). Ovde je značajna reč *dakle*. Ona označava vrstu uzročnog odnosa između priznanja greha i izlečenja. Šta je bolest drugo nego telesna manifestacija, ili simbol, razorne posledice greha. Ono što Bog može da učini za telo, može da učini i za dušu. Njegov dar fizičkog izlečenja je spoljašnji pokazatelj Njegove čežnje da nas izleči iznutra od svih naših grehova.

Razmislite o ovome: Koje korake Jakov predlaže da preduzmemo kada je neko bolestan? Šta znači biti obnovljen? Šta prvobitno značenje reči otkriva o Božjoj nameri i sili da izleči? Kakvu nadu nam to pruža? Kakva je povezanost između priznanja greha i izlečenja? Zašto je to ključni deo procesa izlečenja? Razgovarajte o ulozi vremena u izlečenju i važnosti koju ima u ispoljavanju naše vere i shvatanju Božje volje.

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Pomozite članovima razreda da u svom svakodnevnom životu primene Jakovljeve savete o tome kako da traže božansko izlečenje.

Za primenu:

- Setite se vremena kada ste molili Boga za svoje izlečenje ili neke duge osobe. Kakvo je bilo stanje vašeg uma: da li su ga obuzimali očajanje? Strah? Gnev? Uznemirenost? Kako koraci koje je Jakov opisao pomažu u pripremi bolesnika i onih koji se mole za njega da ostanu snažni u veri i nepokolebljivi u poverenju u Boga bez obzira na ishod? U kojoj meri primete snagu i utehu iz Jakovljevog uputstva da pozovete starešine, priznate svoje grehe i molite se za bolesne?

- Šta biste rekli nekome ko se molio za neku voljenu osobu i doživeo obeshrabrenje zato što se voljenoj osobi stanje pogoršalo ili je otišla na počinak? Oslanjajući se na Jakovljeve reči, kakvu vrstu ohrabrenja možete dati bez prelaženja granice od vere do razmetljivosti?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Jakov nas poziva da hvalimo Boga pesmom ako smo veseli (Jakov 5,13). Pesma je način da se približimo velikom Darodavcu radosti i služi nam kao podsetnik Izvora svih radosti.

Aktivnost: Na završetku, izaberite omiljenu himnu ili pesmu i otpevajte je zajedno. Ako imate vremena, otpevajte dve ili tri pesme. Planirajte da kao razred posetite dom za stara lica ili nekog ko je zbog bolesti vezan za postelju, i podelite sa njima ove pesme radosti.

13. biblijska doktrina **Večno Jevanđelje**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Luka 15,11-24.

Učenici će:

Saznati: Prepoznaće da priča o izgubljenom sinu otkriva Božju milost na delu prema svojoj zalutaloj deci.

Osetiti: Celim srcem će prihvatiti Božji dar milosti.

Činiti: Odnosiće se prema Bogu kao voljenom Ocu, koji uvek čeka raširenih ruku da ponovo primi u dom decu koja se kajaju.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Sinovljeva tuga

A. Objasnite kako priča o izgubljenom sinu otkriva prirodu Božje blagodati prema nama.

B. Šta mora da se promeni u srcu izgubljenog sina pre nego što se vrati svome domu, i zašto?

II Osetiti: Očeva ljubav

A. Šta očevo postupanje prema izgubljenom sinu nakon povratka otkriva o dubini i snazi Božje ljubavi prema nama?

B. Kako možete dopustiti Bogu da živi u vama i da preko vas izlije svoju ljubav i blagoslove na druge?

III Činiti: Bratovljev gnev

A. Kada oni u koje imamo poverenja otpadnu od Boga i vrate se, kako možemo izbeći iskustvo samopravednog starijeg brata koji je u svom srcu gajio gorčinu?

B. Kako vam priča o izgubljenom sinu pomaže da volite druge kao što Bog voli vas?

Zaključak: Bog u svakom trenutku našeg života izliva svu svoju silu i milost, i miri nas sa svojim velikim srcem punim ljubavi.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK – MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Luka 15,11-24.

Ključno načelo duhovnog rasta: Bog u svakom trenutku našeg života izliva svu svoju silu i milost, i miri nas sa svojim velikim srcem punim ljubavi.

Samo za učitelje: Naglasite u svom razredu važnost da se prema Bogu odnosimo kao prema Ocu punom ljubavi, koji je uvek spreman da nas primi u svoje naručje.

Uvodna aktivnost: Setite se kada ste napustili dom na duže vreme. Zašto ste to učinili? Možda zbog porodičnog odmora, poslovnog puta ili školovanja u inostranstvu. Opišite kako ste se osećali kada ste se najzad vratili u svoj dom.

Razmislite o ovome: Kako vam ovo iskustvo povratka u dom pomaže da zamislite kako je bilo izgubljenom sinu u trenutku kada se ponovo susreo sa ocem? Kako vam to pomaže da potpunije shvatite Očevu безусловnu ljubav prema vama?

2. KORAK – ISTRAŽITE

Samo za učitelje: U priči o izgubljenom sinu naglasite sliku oca, koji žuri putem da sretne svoga sina. Naglasite da je Bog uvek spreman da nas prihvati sa saosećanjem, da nam da oprostjenje i isceli svojom milošću.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Izgubljeni sin

(Podsetite se u razredu tekstova iz Jevanđelja po Luki 15,11-24. i Rimljanima 3,24-26)

Kao palim bićima, čija je prošlost obeležena grehom i koja imaju sklonost ponovnom padu u greh, svakoga dana potrebna nam je obnavljajuća i preobražavajuća sila milosti. Priča o izgubljenom sinu, zapisana u Jevanđelju po Luki 15. poglavlju, bavi se pitanjem milosti, kao i tekst u Rimljanima 3,24-26, u veoma dirljivoj priči o tome šta Bogu znači da izlije milost na grešnika koji se kaje i šta za grešnika znači da je primi. Odnos između oca i zalutalog sina nije samo obnovljen, već i promenjen. Osvrnimo se na ključne tačke u priči da bismo prepoznali te obnavljajuće elemente milosti na delu i da bismo bolje shvatili kako Bog teži da isceli naš narušen odnos s Njim, promeni naš život i dovede nas u neraskidivu zajednicu sa Njim.

Na početku važno je da zapazimo dve pojedinosti: 1) gde radnja počinje i 2) kakav je odnos između glavnih ličnosti. Zapažamo da se radnja odvija na jednom imanju i da je odnos između izgubljenog sina, odnosno mlađeg naslednika, i starijeg čoveka, odnos oca i sina. Ovaj očinski odnos otkriva da mladić, koji priznaje očev autoritet, nije nepoznat vlasniku imanja. Znači, problem ne nastaje zato što mladić ne zna ko je njegov otac, već zato što zna, ali ne ceni njihov odnos.

Zapazite, takođe, da mlađi sin ne iznosi ni jedan razlog za svoje zahteve, niti otac traži objašnjenje. On jednostavno deli imanje i daje sinu ono što traži. Ako odlučimo da Ga napustimo, Bog nas neće prisiliti da ostanemo bez obzira što će to slomiti Njegovo srce. Bogu nije svejedno što odlazimo i to vidimo u činjenici da otac još izdaleka žuri putem da sretne sina koji se vraća.

Međutim, pre nego što taj trenutak u priči može da se ostvari, sin mora doći u položaj da prepozna svoje izgubljenost i palo stanje. Da bi shvatio da je izgubljen, mora sve da izgubi. Nastupa vreme gladi, i u tom smislu pozadina priče oslikava unutrašnje stanje srca: postoji duhovna glad isto kao i fizička. Sin je u doslovnom smislu gladan, kao što je u prenesenom gladan Božje milosti. Međutim, glad je samo početak nevolja koje sin mora da podnese da bi bio preobražen. Da bi uvideo svoje palo stanje, mora doživeti potpunu propast i pasti u očajanje. Svoje bogatstvo gubi raskalašnim načinom života. Gubi svoje prijatelje kada potroši sav novac. Gubi svoj položaj i samopoštovanje do te mere da „željaše napuniti trbuh svoj rošćićima koje svinje jeđahu“. (16. stih)

Valjajući se u bedi i blatu sa svinjama, mlađi sin „dođe k sebi i reče: Ustaću i idem ocu svojem, pa ću mu reći: Oče, sagriješih Nebu i tebi, i već nijesam dostojan nazvati se sin tvoj: Primi me kao jednoga od svojijeh najamnika. I ustavši otide ocu svojem.“ (Luka 17-20) Zapazite da je u priči dva puta rečeno da je sin doslonio „ustao“. Kada potonemo u greh, možemo ići samo u jednom pravcu: gore.

U tekstu u Rimljanima 3,24-26, u kojem je dato objašnjenje šta je milost, upotrebljen je sličan jezik za opisivanje našeg obnovenja, ili uspona, Božjom nezasluženom milošću: „Opravdaće se zabadava blagodaću Njegovom, otkupom Isusa Hrista.“ (24. stih) Reč *ustati* upotrebljena u priči o izgubljenom sinu da opiše njegov povratak ocu dublje oslikava šta predstavlja milost na delu, kao što je istaknuto u Rimljanima poslanici: Božja otkupljujuća milost nas čisti, diže nas iz blata greha, čini nas pravednima ili uspravnima pred Bogom, i dozvoljava da stojimo u Njegovoj prisutnosti slobodni od greha i osude.

Međutim, kao što je izlivanje milosti moguće samo kroz Isusovu žrtvu, kao što je rečeno u Rimljanima poslanici, priča o izgubljenom sinu takođe pokazuje da ne može doći do obnovenja bez žrtve. Ugojeno tele moralo je umreti. Ubijeno je zbog proslave na kojoj je bilo posluženo za jelo. I dok ono umire da bi ponovo okupljena porodica mogla da proslavi, njegova smrt je otrežnjujući podsetnik da je naš radosni povratak Ocu na Nebu izrečen nad smrću Njegovog Sina na ovoj zemlji.

Još jedan detalj u priči ne sme biti zanemaren: gnev starijeg sina zbog povratka mlađeg brata. Zapazite reči koje naslednik koristi da opiše bludnog sina; on ne kaže „moj brat“ već „tvoj sin“. Adam koristi slične reči kada govori o Evi, odgovarajući Bogu za svoj prestup. On je nije oslovio „moja žena“, već „žena koju si udružio sa mnom“ (1. Mojsijeva 3,12).

U ovim rečima krije se namerno udaljavanje i optuživački ton. Njima želimo da grešnika koji nam je blizak udaljimo od sebe, zaboravljajući odnos koji imamo i našu odgovornost prema braći (u Crkvi) i susedima (u svetu). To su reči kojima pokušavamo da se opravdamo. Naslednik je gnevan, zato što očevi postupci prema mlađem sinu potpuno uništavaju njegovo verovanje da je on „zaradio“ svoje nasledstvo dobrim delima, svojim neukaljanim izveštajem o službi. Činjenica da mlađi sin može da se vrati i ponovi primi nasledstvo, nakon što je celo svoje nasledstvo potrošio, zauvek uklanja pogrešnu ideju da se spasenje stiće delima.

Razmislite o ovome: Šta predstavlja razdvajanje oca i mlađeg sina? Šta mora da se dogodi pre nego što se urazumi i vrati kući? Kako otac reaguje kada se sin vrati? Kako ovaj ponovni susret prikazuje milost? Kako brat reaguje na njegov povratak i kako njegova reakcija oslikava opasnost u razmišljanju da se spasenje može zaslužiti delima?

3. KORAK – PRIMENITE

Samo za učitelje: Pomozite učenicima da primene načela milosti, opisana u priči o izgubljenom sinu, na praktične situacije u svom životu.

Za primenu:

- Priča o izgubljenom sinu ne govori samo o Božjoj ljubavi prema nama, ona, takođe, predstavlja i ukor tvrdoći bratovljevog srca i srca vernika prema drugima. Kako vas lično iskustvo povratka i pokajanja može zaštititi da ne steknete tvrdo srce kao i stariji brat?

- Koji vaši postupci prema Bogu podsećaju na nemarnog mlađeg sina? Koji vaši postupci prema vernicima su nalik postupanju samopravednog starijeg brata? Koja načela priča ističe koja vam mogu pomoći da se vratite Ocu i dozvolite Mu da živi kroz vas, voleći druge kao što On voli vas?

4. KORAK – BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Ohrabrite svoje učenike da ne zaborave da bez obzira koliko su duboko utonuli u greh, nikada nisu prenisko pali da ih Bog ne može podići. On nikada neće prestati da čezne da Mu se vratimo.

Aktivnost: Završite priču: iako u domu svi slave povratak izgubljenog sina, nisu svi živeli zauvek srećno. Stariji sin ne pokazuje želju da se pridruži slavlju. Poslednje zabeležene reči su očeve. Zamislite ostatak priče kada su se dva brata sreli. S obzirom na osećanja starijeg sina, koji je kipeo od besa, kako očeve reči mogu da smekšaju njegovo srce i dovedu do pomirenja? Kako biste vi ispričali kraj?